

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsak četrtiek.
 Cena: Léino Din 32,-,
 polleino Din 16,-, četrletno Din 8,-, inozemstvo
 Din 64,-

Uredništvo in upravnost: Maribor. Koroška c. 5
 Telefon Interurban 113

Cena inseratom: cela
 stran Din 1400,-, pol strani
 Din 700,-, četrstrani
 Din 350,-. Mali oglasi beseda Din 1,- stalnim popust

Napori in načrti za svetovni mir.

Ameriški državni tajnik Kellogg je o novem letu odgovoril na ponudbo francoskega zunanjega ministra Brianda, da bi Francija in Zedinjene države Severne Amerike obnovile medsebojno razsodiščno pogodbo ter jo razširile v pogodbo o večnem miru. Pisal je Briandu pismo, v katerem izjavlja, da je z veseljem sprejel francoski predlog ter da deli z vsem srcem v imenu ameriškega naroda občutke prijateljstva, iz katerih izvira francoski predlog.

Vse države bi naj podpisale pogodbo o večnem miru.

Kellogg v svojem pismu izvaja dalje, da francosko - ameriška pogodba o večnem miru ne zadostuje, marveč bi morale vse velesile dati obvezno izjavo, po kateri bi se naj vojna kot orodje narodne politike obsodila ter opustila. Če bi velesile to storile, bi drugim državam dale lep zgled. Primereno in hvalevredno bi bilo, da bi vse države podpisale enako listino, ker bi se na ta način pogodba, ki bi bila sedaj obvezna samo za Francijo in Ameriko, razširila na vse svetovne države. Ameriška vlada je pripravljena posvetovati se s Francijo o zaključitvi pogodbe med svetovnimi velesilami. Ako je francoska vlada pripravljena pridružiti se tem prizadevanjem ter v zvezi z Zedinjenimi državami pripraviti velesilam primerno skupno pogodbo, bi se Kellogg radoval, če bi mogel takoj začeti razgovore o pripravah za osnutek take pogodbe. Ta osnutek bi naj Francija in Amerika skupno predložili velesilam in drugim državam.

Italija in vprašanje miru.

K temu načrtu se je takoj javila Italija. Ni se javila s pritrditvijo, marveč z raznimi pomisliki. Uradna Italija še ni izpregovorila, pač pa razpravlja o tem vodilni fašistovski listi. Oni ne gledajo na koristi, ki bi jih narodi imeli od pogodbe večnega miru, ako bi jo podpisale vse države z velesilami na čelu in ako bi se te pogodbe držale. Oni sumijo, da ima ta Francija in Amerika s tem predlogom sebične namene ter sumničijo Francijo, da hoče razdvojiti evropske države, Ameriko pa, da se hoče vtikati v evropske razmere ter s tem oškodovati Anglijo.

Resnica pa je ta, da se italijan fašizem ne more in noče sprijateljiti s politiko miru, ker pozna samo eno učinkovito orodje notranje in zunanje politike, in to nasilje. Mac Donald, bivši angleški ministrski predsednik in voditelj delavske stranke, je lansko leto zunano politiku fašistovske Italije tako-le označil: »Mus-

solini vodi zunano politiko Italije popolnoma v duhu imperializma (osvajanja) in se nič ne briga ne za predpise Društva narodov, ne za njegovo organizacijo, ko obrača svoje oči zdaj po Balkanu, zdaj v Malo Azijo ali pa proti Tunisu. Ni torej čudno, da Italiji ne ugaja pogodba večnega miru. Ako Italija sklepa pogodbe, sklepa takšne, ki nimajo za vsebino ohranitve miru, marveč obrambo italijanskih koristi in razširjenje italijanskega upliva. Mac Donald je o teh italijanskih pogodbah izjavil to-le sodbo: »Nekatere pogodbe so čisto politične, druge vojaške, druge zopet trgovinske. Množe brez dvoma imajo tajne pristavke in dogovore. Da je predmet teh tajnih dogovorov ne mir, marveč vojna, dokazuje Madžarska, ki je zavezničica Italije in ki s talijanskima jugo dobiva, ne oljkine vejice miru, ampak sredstva za vojno.

Italija pošilja Madžarski orožje.

Carinske oblasti v Avstriji so zadnji čas prišle na sled velikemu tihotapljenju orožja iz Italije na Madžarsko. Da to orožje ne služi večnemu miru, marveč vojni, je jasno. Strojne puške, ki so bile v velikem številu poslane iz Italije na Madžarsko, kanoni manjšega kalibra, puške, municija; vse to je dokaz, kakšna usoda čaka evropsko človeštvo, ako bosta o njej odločevali Italija in njena zavezničica Madžarska. V obeh državah vladajo slične razmere: Italija je v rokah zagrizenega fašizma, ki z vso brezobzirnostjo zasleduje svoje pretirane osvojevalne cilje, Madžarska pa je v rokah grofov, baronov in druge visoke gospode, ki sanja o nekdanji madžarski slavi in veličini ter je Čehoslovaški, Rumuniji in Jugoslaviji tudi radi tega protivna, ker so izgubili svoja velika posestva, katera ležijo na ozemlju teh držav. Za tako gospodo pripravlja smodnik prijetnejši vonj, nego pa pogodba o večnem miru med državami.

Miroljubje in razoroženje.

Na Kelloggovo pismo je Briand odgovoril, naj bi se francosko-ameriška pogajanja o obnovitvi razsodiščne pogodbe ločila od pogajanj za splošno mednarodno pogodbo proti vojni. On sam je za tako pogodbo, saj je v svojem predlogu ameriški vladni rabil izraz o nezakonitosti vojne. V svoji izjavi, ki jo je o novem letu dal novinarjem, je poudaril, da je njegova največja želja, da bo ohranjen mir, ki sloni na pravičnosti in spoštovanju obstoječih dogоворov. On dela za tako politiko. »Pri najboljši volji«, tako je izjavil, »ne morem razumeti, da bi bila

politika izolacije (osamljenja) in rekordnega oboroževanja za Francijo dobra. Taka politika mora dovesti do vojne. Lahko je vojno povzročiti, toda težje je vojno preprečiti. Jaz pa jo hočem preprečiti.«

Kar se tiče vprašanja razoroženja, je Briand poudaril: »Razorožitev se v Franciji dejansko izvaja. Leta 1914 je štela vsa francoska armada z mornarico, žandarmerijo in kolonialno vojsko 1.050.000 mož, leta 1917 je štela samo še 755.000 mož. To pomeni znižanje 23 odstotkov. Z uvedbo enoletne vojaške službe pa bo to število naraslo na 45 odstotkov. Upam, da bo tudi v drugah državah razoroževanje v isti meri napredovalo.«

V resnici dokazuje vsaka država svoje miroljubje na zunaj najbolje s tem, da izvrši ali vsaj začne izvajati zmanjšanje in znižanje svoje oboroženosti. Temu cilju tudi služi velika svetovna konferenca za razorožitev, o kateri je želeti, da bi bila sklicana tekmo tega leta. Njeni sklepi, ako bodo donešeni v skladu z doseđanjimi pripravami in v smislu želja in zahtev evropskih narodov, bi najbolje služili ohranjenju in utrditvi svetovnega miru.

Nekaj za naše domove.

Naši kmečki domovi so ljubki, kdo bi jih ne ljubil? Gotovo jih ljubijo posebno oni, ki v njih stanujejo. Saj še lastavica pozna svoje gnezdo, ko se spomladi zopet povrne k nam iz daljnih krajev, pa bi čo vek ne ljubil kraja, kjer je zagledal luč življenja, kjer mu je minevala brezskrbna mladost in kjer mogoče sploh preživila velik del svojega življenja.

Posebno ob takih praznikih, kakor so božični, se nam ljubezen do naših domov znova vzbudi in gotovo vsi želimo našim domovom z Gregorčičem: Nebo ti tisoč sreč prisodi, preprosta selska hiša ti!

Zapišimo zgodovino naših domov!

Mnoge naše družine živijo v svojih sedanjih domovih morda že precej dolgo. Njih dedje so postavili dom in rod za rod, ga je ohranjeval in čuval. Kako zanimiva mora biti zgodovina takih naših sicer preprostih ali vendar znamenitih družin in hiš! Kako malo pa dejansko vedo te zgodovine! Ničesar se ne ohrani več, ali le brav malo. Včasih je bilo drugače. Ljudje niso znali brati in so si zato pripovedovali za razvedrilo vsemogoče in tako so se ohranile pravljice in povedi, pa tudi kak drobec zgodovine naših družin. Dandanes pa je tako, da hočemo le to vedeti in je le to imenitno, kar je tuje, za

lastno pa se ne brigamo tako, kakor bi to bilo prav.

Da pa se ne bomo samo pritoževali, da nič ne vemo o zgodovini naših domov in družin, pa se odločimo, da bomo za naprej to popravili. V vsaki družini imejte močnejši zvezek, v katerega zapišite razne zanimivosti svojega doma. Najpreje, kar ste izvedeli zgodovine, koliko časa je vaš rod v tej hiši, kako so se imenovali vaši dedje in babice in kako se je njih dedca razšla po svetu. Veselje in žalostne dogodke, ki so zadeli vašo hišo, kdaj je kdo umrl, ponesrečil, poročil, kedaj je bil kdo rojen in krščen, kdaj se je družina posvetila božjemu Srcu ali sv. družini, kakim nitnejšim obiskom, izredno dobro ali slabo letino, nesrečo ali srečo pri živini itd. itd. Saj tega je toliko, da je kaj. Ko je končano delo za nazaj, kolikor ga je pač mogoče sedaj dopolniti, potem pa se naj knjiga shrani in redno vsaka znamenitost zaznamuje. Kadar boste po dolgi odsotnosti prišli zopet vsi skupaj domov, boste videli, da bo prvo, da boste šli obujat spomine in boste prav radi segli po knjigi, kjer se zapisuje domača zgodovina. Pa vsaj to dobro bo imela ta stvar, da ne bomo pozabili, koliko smo starji, ker bomo imeli natančen datum zapisan.

Naj torej ne izginja zgodovina naših domov kar brez najmanjših spominov v neskončno pozabljenje!

Naša domača knjižnica.

Mohorjeva družba je pri vabilu na novo naročbo lansko leto napisala, da je do sedaj samo ona izročila slovenskemu narodu nad 20,000,000 knjig. Vzemimo samo to in recimo, da bi šli sedaj pogledati, koliko knjig bi od teh 20,000,000 še našli! Kam so šle te knjige? Poizgubile so se. Res ni mogoče, vsega ohraniti, ali res pa tudi, da mi premalo pazimo na naše knjige, ki jih imamo po naših domovih. Maršikatera družina bi lahko imela že pravo knjižnico doma. Knjiga je zaklad in sicer tak, iz katerega lahko večkrat kopljješ, pa še ne zmanjka. Ko si pa ti gotov, pa lahko gre drugi na delo in tretji in četrtni. Pa to, kar ti je enkrat ugajalo, boš rad večkrat prebral, morda še drugo leto. Knjige moramo zato bolje shranjevati! Za knjige se bo že še našel majhen prostorček, v še takoj majhni hišici. Ako ne najdeš drugega prostora, pritrdi na steno lično desko, ki jo ob obeh robovih zagradiš in že ti bode služila za polico za knjige. Bolje je pa seveda, da se knjiga shrani v tak prostor, kjer ni čisto na prostem, da se ne opravi in ne pokvari tako. V vsaki hiši bo pravi kras taka domača knjižnica. V posebnem zvezku bodo vse knjige zapisane, da se jih lahko zopet uredi, če bi se raznosile. Mladina, ki včasih ne ve, kaj bi še kaj počela, kar ta teden se loti tega dela in uredi domačo knjižnico! Tu se tudi lahko shranjujejo molitveniki, katere ob nedeljah in praznikih uporablja družina, ko gre k službi božji.

Danes naj zadostujeta ta dva nasveta za naše domove. Povedali smo jih iz ljubezni do naših domov katerim želimo tisoč sreč preprostega in nedolžnega domačega veselja.

Agitirajte za „Slov. Gospodarja“ in „Naš dom“.

POLITIČNI RAZGOVORI

»Kaj neki imate vedno te stranke«, je porekel dedek, ki se je grel na zapečku in poslušal može, ki so politizirali. »Včasih ni bilo nobenih strank, pa je bilo tudi dobro. To so same novotarije, da je le več prepira na svetul!«

Dobro je sicer mislil dedek, toda v novih časih so pač nove razmere in on se ni mogel več v njih spoznati. Sin-gospodar mu je zato skušal malo to stvar razložiti, pa so jo tudi drugi prav pazno poslušali. Dejal je:

»Stvar je pač tale. Včasih nismo kmetje imeli nobene besede. Graščak in gospoda to je bilo vse, kar je imelo besedo, mi pa smo morali molčati. Oni so delali postave, mi pa smo jih morali držati. Delali smo tlako in roboto, dajali desetino, to je bila naša pravica. Pa se je stvar zasukala. Tudi kmetje so hoteli imeti kaj pravice govoriti. Najpreje so gledali na to, da so postali svobodni. Saj smo brali v zgodovini o naših kmetskih puntih, ki so se sicer večkrat ponesrečili, ali konečno je tlačanstvo leta 1848 tudi v naših krajinah prenehalo. Zdaj so dobivali kmetje polagoma pravico, da odločajo tudi v javnem življenju, dobili so namreč volilno pravico. Ta spočetka ni bila vsem enaka in splošna, kot je danes pri nas, imeli smo razne skupine ali razrede. Sedaj pa je tako, da imamo vši volilno pravico, saj veste, vsak eno krogljico dobi, pa jo nese in vrže, kamor misli, da bo prav. Hvala Bogu, da so slovenski kmetje pravčasno spregledali, da je treba volilno pravico dobro in previdno uporabljati. Kajti ljudje so dandanes že takoreč razdeljeni na dva dela, saj ste vi, oče večkrat rekli, da bo do tega prišlo, da sta dva tabora: za Boga in proti Bogu. In oni, ki so hoteli, da bi se delale take postave, ki bi bile proti Bogu in veri, so se zbrali v skupine ali stranke. Mi pa, ki hočemo Boga in božje zapovedi, smo se pa tudi moralni zbrati v svoji stranki. Tako sedaj in bomo tudi še dolgo za naprej bili boj v javnem življenju za naša načela.«

Našim načelom nasprotne stranke so si pa nadele lepa imena, da bi jih mi, ki se manj s politiko pečamo, ne pogrunitali tako hitro. Tudi v svojem časopisu uganjajo hinavščino in je treba biti napram njim zelo previden. Dandanes je položaj že tak, da moramo stranke soditi po njihovem svetovnem načelu, ki je ali krščansko ali pa protikrščansko.

Pri tem pa pridejo v poštov tudi razna narodnostna in gospodarska načela. Venadar podlago tvori ono prvo načelo. Če je namreč krščansko, je tudi v narodnem in gospodarskem oziru pravično. Zato ni čudaj, da je naša SLS povsod tako upoštevana in vplivna.

Nasprotniki nam sedaj očitajo, da so delujemo s takimi strankami, ki niso strogo na krščanskem stališču. Ako kedaj naša stranka sodeluje na ta način, s tem še nikakor ni zatajila svojih načel, tudi jih ni skrila, ampak jih skuša pač uveljaviti v kolikor je to mogoče. Naša stranka je tista, ki najbolj uspešno deluje na to, da bo dobro razmerje med Vatikanom in našo državo. Ona brani pravice katolič-

nov v naši državi, kjer koli je treba. To pa dela prav uspešno ravno s tem, da se ne brani sodelovati v vladi, četudi v nej ne sedijo le katoličani. Prav neumno je pisanje nasprotnih listov, da bomo nasledli tej hujskariji. Mi katoličani sovražimo zmoto, nikdar pa ne tistega, ki je v zmoti. Da bi pa začeli sovražiti svojo stranko, ki edina nas ščiti, to pa mendaše sami ne verjamejo!

Vidite, oče, tako je. Dandanes morajo stranke biti. To so skupine ljudi, ki enako mislijo in potem v javnosti tudi enako nastopajo. Ni dandanes vseeno, v kaki stranki je kdo. Za nas, ki hočemo ohraniti našemu narodu njegovo vero in gopravico, je pač mesto le v SLS.«

Sin gospodar je prenehal svojo razlagi in oče je dostavil: »Ljubi moji, če je pa tako, potem pa kaj čakate, da svoje stranke tako ne združite, da bo vse, kar poštene čuti in misli, šlo z nami, da se ne bodo dali motiti po drugih strankah in njihovih listih. Da bi bil jaz še močen, jaz bi ti pomagal, sin!«

»Bo že, oče, bomo, prav dobro bomo izpeljali našo organizacijo te tedne po zimi, ko je bolj čas, da bomo res vši kot en mož zavedni pristaši naše slovenske ljudske stranke!«

In možje so se porazgovorili, kako bodo izneljali domačo krajevno organizacijo SLS.

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Stalna razprava o davkih. Ko naši politični nasprotniki samo vpijejo, pa vrlada dela in sicer resno na tem, da vse davke izjednači in ne le to, da jih tudi pravično porazdeli na posamezne po njihovem premoženju. To je pravo in pravično načelo. Ko so nasprotniki zahtevali, naj se vsa dohodnina takoj odpravi, so imeli predvsem pred očmi to, da rešijo one svoje ljudi, ki imajo suh denar in od njega prejemajo skrite dohodke. Razliko za odpravljeno dohodnino pa naj bi plačal oni, ki ima zemljo. Toda vrlada je bila moderjša. Predložila je nov predlog, v katerem se bodo določile najpreje spodnje stopnje obdavčenja, potem pa se bo to stopnjevalo, čim več bo kdo imel, tem več bo plačal. Pri tem pa bodo prizadeti tudi oni, ki so se hoteli popolnoma izmuzniti plačevanju davkov. Da bo potem ta davčni zakon po vsej državi isti in za vse enako obvezen, to je samoposebi jasno. Zapomnimo si pa to, da je sedanja vrlada na delu, da davčno vprašanje pravično uredi.

Finančni odsek razpravlja o proračunu. Finančni odsek mora pregledati in praviti proračun za skupščino, zato on sedaj zboruje (razven o pravoslavnem Božiču). Predelal je že več oddelkov. Nasprotniki že sedaj seveda kritizirajo proračun, ko ga še pravzaprav ni.

Cudna fronta. Radič in Pribičevič imata eno skupno fronto. Radič je te dni o tej fronti govoril, da je prečanska in naperjena proti Srbom, Pribičevič pa je tudi o njej govoril in izrecno povdaril, da ni prečanska ampak prav državna. Kako je torej to? Čisto jasno: Radič je govoril

v Zagrebu svojim kmetom, Pribičevič pa v Beogradu — Srbom.

Radiča poslanci zopet — zapuščajo. V prejšnji skupščini je imel Radič nekaj poslancev, ki so ga pozneje zapustili in isto se mu bo sedaj zgodilo, če tudi se je prejšnjih nezvestih že preje otresel. Nezadovoljnež vodi dr. Kežman in jih je zopet kakih 10 do 15 poslancev. Ti sodijo na vladno stran. Kaj pa bo ubogi Puclj naredil, se še ne ve. On je na obe strani.

V DRUGIH DRZAVAH.

Presenečena Madžarska. Madžarska in Italija sta med seboj v skrivni zvezi za slučaj, da bi skupaj začeli kako vojsko. Samo to je bilo nerodno, da je Madžarska pod nadzorstvom in ne sme imeti nobene vojske, pa tudi ne orožja za vojno. A vendar ga je dobivala. Pod naslovom, da se samo skozi pelje v Turčijo, je prejemala Madžarska cele vlake pušk in strojnic. Na avstrijsko-madžarski meji pa so jih zalezli, da je to le pretreza, v resnici ostane vse orožje v Madžarski. Vsa Evropa je zaradi tega škandala razburjena, najbolj pa seveda sosedje Madžarske, torej tudi naša država. Madžarska je zadnji čas napravila že nekaj takih lumparij, da ji bodo sedaj težko prizanesli. Spominjamamo samo na to, kako so francoski denar ponarejali, kako so posojila ponarejali in kako so po Rothemenu, nekem Angležu, začeli umazano propagando za novo ureditev meje, ki so itak po pogodbi določene in se ne dajo kar tako izpremeniti. Najbrže bo društvo narodov poseglo vmes in bo malo ohladilo to madžarsko prednost.

Ali se naj z Italijo vežemo še nadalje? To vprašanje je sedaj na dnevnu redu, ker poteče dogovor, ki ga je svoj čas sklenil Ninčič z Mussolinijem. Danes je položaj naše države veliko bolj ugoden, ker imamo prijateljsko zvezo s Francijo. Vlada bo storila vse, da se dogovor po možnosti zboljša v našo korist in da ne bo Italija imela nobenih prilik se zgovarjati, da mi nismo hoteli miru.

Francija in Amerika v prijateljstvu. Amerika ni še hotela pristopiti v društvo narodov. Pač pa stopa s posameznimi državami v posebne prijateljske odnošaje. To namerava storiti tudi s Francijo. Cela stvar je malo namenjena zoper Anglijo in Italijo. Bo torej Italija še bolj — miroljubna!

Princ Karol zopet straši za novo leto. Na Rumunskem morajo vedno znova imeti te neprilike, da se zdaj pa zdaj sproži glas: princ Karl prihaja. Sedanja vlada to odločno zavrača in bo vse zopet ostalo le pri pobožnih željah princa Karla.

Kuga, lakota in vojska divja po kitajskih pokrajinh. Tuji so morali zbežati. Katoliški misijonarji so se nekateri rešili na angleške vojne ladje, ostali so najbrže vsi pomorjeni. Komunistična vstaja je le deloma zadušena. Generali se še vedno med seboj vojskujejo. Nad štiri milijone ljudi strada, da jedo le lubje od dreves in slamo, ker drugega živeža nimajo več. Ni čuda, da se razširja huda bolezen vsepov sod. In každar bodo ti sestrani ljudje rekli: Dovolj trpljenja, pa bi se vzdignil narod, ki šteje nad 300 milijonov ljudi, kdo bo ustavil ta veletok?!

Kaj bo s trgovinsko pogodbo z Avstrijo?

Nedavno smo v »Slovenskem Gospodarju« pisali, kako nemški Avstrijci nastopajo v zadnjem času proti naši državi glede trgovinske pogodbe. Kar naenkrat so si Avstrijci vtepli v glavo, da je treba pre prečiti preveliki uvoz živine in sploh kmetijskih pridelkov iz Jugoslavije v Avstrijo. Radi tega je nemškoavstrijska vlada nenadoma zvišala carino na živino in na druge naše poljedelske pridelke, ki jih prodajamo v Avstrijo. Če bi ostale te zvišane carine v veljavni, bi bilo sploh nemogoče, od nas prodajati te predmete v Avstrijo. Nemškoavstrijska vlada se izgovarja, da ima Avstrija že sama dovolj živine, mleka, jajc ter drugih živil, tako da ne rabi več toliko uvoza.

V Beogradu so se pred Božičem posvetovali zastopniki naše vlade in Avstrije. Naši zastopniki so opozorili Avstrije na slabe posledice takega postopanja, a Nemci so ostali trmoglavi in niso hoteli pravnič odnehati. Pogajanja so se nato prekinila, Avstrijci so odpotovali na Dunaj, da poročajo svoji vladi.

Do danes se še pogajanja niso nadaljevala. Slišijo se glasovi, da Avstrija vstravalva. Slišijo se glasovi, da Avstrija vstraja na svojem stališču in na noben način noči opustiti misli na zvišanje carine, posebno pri živini ne. Kaj bo sedaj?

Naša vlada ni imela proti tej nemškoavstrijski trmoglavosti nobenega drugega sredstva, nego da pritisne Avstrije tam, kjer so najbolj občutljivi. Naši so rekli Avstrijcem: Ako vi nam kljubujete s tem, da nam hočete naložiti neznošljivo visoko carino na kmetijske pridelke, bomo pa mi naložili višjo carino na ono blago, katero avstrijski fabrikantje prodajajo in pošiljajo v Jugoslavijo. Braniti se moramo proti nemškoavstrijski nakani, ki hoče oškodovati našega kmeta.

Ker še Avstrijci niso pokazali prav nobene dobre volje, da bi odnehati, bo najbrž prišlo do tega, da bo Avstrija sama odpovedala pogodbo z našo državo in bo tako nekaj časa nemogoče izvajati naše pridelke v Avstrijo, a tudi avstrijski industriji bodo imeli proti nam zaprto mesto z zvišanimi carinami. Opozarjam pa naše ljudi na dejstvo, da naše vlade ne zadene prav nobena krivda na vsem tem. Naši zastopniki so pokazali dobro voljo napram Avstrijcem, ali ti-le so bili silno trmoglavi.

Naj se naši ljudje ne razburjajo radi tega, ker je jasno, da bodo Avstrijci sami morali prav kmalu odnehati, ker njih fabrikanti nimajo kam drugam prodajati svojih izdelkov, kakor v Jugoslavijo.

F. Z.

Pravila za dopisnike.

1. Kar misliš listu sporočiti, stori hitro in odpošlji takoj, dokler je še novo; stvar kmalu zastari in ni več zanimiva. Pošlji listu vsako prijetno in neprijetno novico!

2. Piši kratko, s tem prihraniš dragocen čas urednikom, stavcem in samemu sebi. Bodti ti vodilno geslo: Pazi, kaj se je zgodilo, kje in kako. Kar je več, je odveč in prazno besediščenje.

3. Piši razločno, posebno imena in šte-

vilke, in, kar je zelo važno, vedno s črnilom.

4. Ne piši, to se je pripetilo »včera« ali »danes«, ampak katerega dne in meseca.

5. Delaj kratke stavke.

6. Ne piši preveč skupaj, da urednik pomote lahko popravi.

7. Ne popravi nikdar kakšnega imena in številke. Napačno besedo prečrtaj ter napravi pravo nad njo, za njo ali pa na robu.

8. Glavno pravilo ti bodi: Ne piši nikdar na obe listove strani.

9. Kar si napisal, preberi še enkrat, predno odpošlješ, gotovo boš vselej še kaj našel, kar je treba popraviti.

10. Pod vsako poročilo podpiši svoje ime, ki pa ne bo natisnjeno, če tega izrečno ne želiš. Dopisi brez podpisa gredo v koš.

11. Ne bodi hud, ako ti urednik kaj črta; vedi, da ve, zakaj je to storil. Ako kakko stvar zavrže, ne bodi jezen in mu zavaj, ker on najbolje pozna položaj in že marsikaj zadošča, ako tudi ne pride v list, za njegove informacije. Poročaj kljub temu točno dalje.

12. Oddaj svoj dopis vselej tako na pošto, da ga bo imel »Gospodarjev« urednik zadnji čas v torek zjutraj v rokah. Sicer v isti številki ne bo zagledal belega dne!

Uljudno prosimo cenjene dopisnike, da si ta pravila posebej shranijo in jih vsekrat preberejo, dokler ne bodo natančno znali. Kadar bi potem bil kak dopis spremenjen ali pa celo zavrnjen, pa kar hitro poglejte, katera točka ga je izpremenila ali vrgla v koš!

Pri tem pa pripominjamo, da nam je zelo žal, ko iz nekaterih okrajev ne prejemamo nobenih dopisov, čeprav imamo tudi tam prijatelje »Slovenskega Gospodarja«. Če bi prinesli štatistiko dopisov in naročnikov iz posameznih okrajev, bi videli, da nekateri okraji zaostajajo. Ali v novem letu tudi ti okraji na plan! Vsi nekdanji prijatelji in naročniki »Slovenskega Gospodarja« se združimo krog svojega časopisa! Več nas bo, lažje se bo list izboljšal, lažje bo še več imel in bo vsem v veselje!

NOVICE

MARIBOR JE DOBIL PORODNIŠNICO.

Ena najnajnejših potreb za celo mariborsko oblast je bila porodnišnica. Že na jesen lanskega leta, kmalu za tem, ko je začel Beograd vračati Sloveniji, kar je gre, da dospe do zaželjene avtonomije, je kupil oblastni odbor sanatorij v Petrovem selu pri Mariboru. To poslopje so v primeroma kratkem času preuredili, osnažili in na novo opremili z vsem potrebnim, tako, da je bila zadnjo soboto slovesno blagoslovljena in otvorjena težko pričakovana porodnišnica. Slovesnost je pričela s sv. mašo, katero je daroval v lično prirejeni kapelici prevzv. škof dr. Andrej Karlin. Med sv. daritvijo je vladika blagoslovil zavod. Po končanem cerkvenem opravilu so se zbrali zastopniki višjih oblasti, škof, oblastni odbor in zdravniki v dvorani v porodnišnici. Kot zastopnik g. ministra za zdravje je prihitel k otvoritvi

znan prijatelj Slovencev g. dr. Katičič iz Zagreba, ki je kot Hrvat govoril o pomenu zavoda v slovenskem jeziku. Dr. Katičiču se je zahvalil g. veliki župan dr. Schaubach, g. predsednik oblastnega odbora dr. Leskovar in prevzv. škof. Pomenljiva slovesnost je končala v zavesti ter prepričanju, da bo prepotrebna porodnišnica postala zavetišče našim mamicam, kjer bodo v težkih dneh preskrbljene z zdravninsko pomočjo in najboljšo bolniško posrežbo.

Otvoritev mariborske porodnišnice je eno prvih in glavnih del tolikanj za Slovenijo obetajočega oblastnega odbora.

POSLEDICE PREOSTRE ZIME.

Že v zadnji številki našega lista smo pisali o hudi zimi, ki je letos objela malodane celi svet. Mraz je sicer v zadnjih dneh precej popustil, obetajo se nam novi sneženi meteži, naše ljudi po deželi bo pa tudi zanimalo, kake so posledice zadnjega ostrega mraza.

Zima v naši državi.

Mraz po južnih krajih naše države je bil tako hud, da so zamrznile največje reke kakor: Donava, Drava ter Sava. Resno se je bilo batiti, da bo Donava vsled zamrznenja izstopila in poplavila kraje ob tem veletoku. Do poplav do sedaj še k sreči ni prišlo. Z ostro zimo je pri nas vsikdar v ozki zvezzi glad in to posebno po ubožnejših južnih krajih, kjer trpijo ljudje pomanjkanje celo po najboljših žetvah. V Hercegovini ljudje stradajo, da jedo liste, drevesno skorjo in trhli les.

Dalmacija je pridelala prošlo leto 6600 vagonov manj žita nego leta 1926. Že ob srednje dobrih letinah strada Dalmacija, kaj bo šele letos! Ubogi Dalmatinci prosijo vlado kot najnujnejšo pomoč 300 vagonov koruze.

Enako kakor po Hercegovini, Bosni ter Dalmaciji strada ubogi narod tudi v Črni gori in po raznih krajih južne Srbije.

Ako čitamo poročila o posledicah zime po raznih pokrajinh naše države, moramo priznati, da imamo sicer tudi v Sloveniji precej snega, nas je stresal mraz, a vendar o pomanjkanju kot v Hercegovini in Dalmaciji ne smemo tožiti.

Posledice zime v drugih državah Evrope.

Val letošnjega izrednega mraza je izpremenil celo Evropo v ledeno Sibirijo. V Angliji, Franciji, Nemčiji in v vseh srednjeevropskih državah je bil zadnji mraz tako ljut, kakor je običajen le kje v — Škandinaviji ali na ruskih poljanah. Po omenjenih državah so letošnjo zimo reke zamrznile tako, da voda ni mogla več odtekati, je bila povsod nevarnost poplav in te so ponekod tudi nastopile. Kljub ostri zimi je bilo v dneh najhujšega mraza še morje razburkano po najbolj silovitih viharjih, ki so onemogočali promet z ladijami. Po celi Rusiji imajo neznosno zimo. Zimski nadlogi so se še pridružili volkovim, ki se, gnani od lakote, približujejo v celih tolpa vasem in jih naravnost oblegajo. Pred volkovim mora rusko kmetsko ljudstvo braniti vojaštvo.

Pred dnevi je začel pihati po Angleškem jug in so nastale poplave. Od povodnji je najbolj prizadeto glavno mesto London, kjer je utonilo že 22 ljudi.

Po koncu zmrznjenemu truplu v vodi. Na Ptujskem polju se je zgodil te dni slučaj zmrznjenja, ki je globoko pretresel vse, ki so slišali o tej strašni novici. Iz Budine pri Ptiju se je vračal v noči proti domu dobro znani gluhonemi čevljarski Brmež. V noči je revež zablodil v potok Rogoznico. Padel je scer na led, a ta se je zdobil pod njegovo težo in je zabredel v vodo. Gluhonema sirota je napel vse moči, da bi si otel življenje, vsi rešilni poskusi so bili zaman. Ko so ga našli, je bilo njegovo truplo zmrznjeno po koncu v vodi in se je z rokami še mrtev držal z vso krčevitostjo vejevja ob bregu potoka. Morali so razbiti led, da so potegnili ponesrečenega iz vode. Brmež je bil kot čevljarski dobro znan po Ptujskem polju in njegova žalostna smrt je pretresla vse, ki so poznali gluhonemega obrtnika.

Plin povzročil eksplozijo. V Zagrebu je manjša trgovina z barvami v Vlaški ulici. Na dvorišču trgovine so imeli plinsko peč, ki je grela prostore za trgovanje. Neznanec je peč ugasnil, ne da bi bil zaprl plin, ki je polagoma napolnil celi prostor, v katerem je bila peč. Čez nekaj časa je hotel eden od uslužencev zopet prižgati peč. V trenutku, ko je zanetil užigalico, se je pa plin vnel in eksplodiral s tako silo, da je pognal na dvorišče veliko okno in vrata. Razpok je razrušil zid okoli okna, ki je visoko 2 m. Vsled zračnega pritiska so bile razbite vse steklenice v trgovini in potmetane na cesto.

Gimnazija v Murski Soboti je dobila zopet ukinjeni VII. razred. Z novim letom so otvorili na gimnaziji v Murski Soboti VII. razred. Z novim šolskim letom bodo imel zavod vseh osem razredov.

Gradbeni dela na cesti Turnišče—Radmožanci. V Turnišče so začeli uvažati kljub zimi velike kupe kamenja za gradbo ceste Turnišče—Radmožanci in se bo začelo delo s polno paro takoj na zgodnjem spomlad.

Bojna ladja, ki stane 40 milijonov dolarjev. Letala bodo igrala v bodoči vojni eno najvažnejših ulog tudi v pomorskih bitkah. Večje države so zgradile v zadnjih letih po svetovni vojni take ladje, ki služijo pomorskim letalom na odprtem morju kot izhodišče in kamor letala po povratku iz poleta zopet pristanejo. V Ameriki so spustili te dni v morje tako ogromno ladjo za letala. Ladja ima 2000 mož posadke, je stala 40 milijonov dolarjev in bo zaposlena v Tihem oceanu.

Hotel v zraku. Med Ameriko in Anglijo nameravajo upeljati za vsako ceno zvezo po zraku z zračnimi brodovi in to po najkrajši poti na severu preko Atlantika. Na Angleškem že gradijo za to zvezo zračno ladjo za okrog 100 potnikov in bode to pravi hotel, ki bo prevažal ljudi po zraku iz Anglike v Ameriko.

Goljuf z desetimi imeni. V Zagrebu so zaprli Ivana Remetiča iz Uskoka pri Stari Gradiški, ki ima na vesti 29 goljufij, katere si je privoščil na 29 različnih krajih in pod desetimi izmišljenimi imeni.

Vojna škoda na Francoskem. Za časa svetovne vojne so napravili na Francoskem na zasebnem imetu nemški topovi škode za 855.7 milijard zlatih frankov. Od te ogromne svote je plačala država oškodovanim že 72.6 milijard frankov. Treba bo še poravnati škodo v znesku 13.1 milijard frankov. Francozi so izvedli obnovo

Francije po vojni, ne da bi bili čakali na odškodnino iz Nemčije. Koj po sklepu miru so pomogli najbolj prizadetim na ta način, da so jim dali posojila, ki znašajo 50 milijard frankov. Vasi, ki so bile porušene med vojno, so pozidane moderno, istotako je obnovljena uničena industrija. Novo pozidana mesta, vasi in tovarne izgledajo mnogo lepše nego so bile pred vojno. Po preteku 10 let so zbrisali Francozi žalostne sledove groznega opustošenja, katerega je povzročila svetovna vojna čisto nedolžnim.

Zlato poroko praznijeta dne 13. t. m. na svojem posestvu v Mestnem vrhu pri Ptiju bivši dolgoletni poslanec v štajerskem deželnem zboru in bivši župan šoštanjski g. Ivan Vošnjak s soprgo Emo roj. Prager. Svojčas je bila Vošnjakova hiša v Šoštanju žarišče narodne zavednosti in zbirališče vseh narodnjakov. Današnja jubilantka pa je slovela vsled svoje dobrosrčnosti in gostoljubnosti. Zlatemu paru želimo tudi mi vso srečo!

»Ljudska samopomoč« v Mariboru nazzanja slavnemu občinstvu Slovenije, da sprejme po sklepu zadnje odborove seje še do nadaljnega vse zdrave osebe do 50. leta, nad 50 do 65 let stare še samo proti zdravniškemu spričevalu do preklica. To društvo šteje danes že nad 3000 članov. Zahtevajte zastonj pristopno izjavo od »Ljudske samopomoči« v Mariboru, Aleksandrova cesta 45.

Strašna eksplozija v Berlinu. V Berlinu so doživeli te dni grozno eksplozijo. V haldilnici neke velike mesarije se je nabral amonijakov plin, kar je povzročilo, da je počila glavna plinova cev. Ogenj je vnel uhajajoči plin, kar je povzročilo eksplozijo. Gasilci, ki so prišli takoj na kraj nesreče, so imeli delo zelo otežkočeno, ker je eksplozija potrgala vse električne dovodne žice, tako da je bila vsa okolica v temi. Kraj nesreče nudi strašno sliko razdejanja. Število mrtvih znaša nad 20 oseb, a ranjenih pa je 16. Eksplozija je napravila strašno škodo v pritlični gostilni, kjer ni ostal nobeden predmet cel.

Pritožbe zaradi pošte. Vedno prejemamo pritožbe, da gotovi poštni uradi ne poslujejo z našim listom tako, kakor bi to po svoji službi morali. Tako je poštni urad Sevnica ob Savi vrnil kratkomalo vse izvode naših naročnikov, ki dobivajo list s te pošte, češ: se ne sprejme! Iz slovenjebistriškega okraja smo prejeli pritožbo, da pismonoša zahteva za dostavitev »Gospodarja« vsakokrat po en dinar. Ker je mogoče, da se tudi v drugih krajih vršijo neredi na poštah, prosimo naše cenjene naročnike: Vsak nered, ki ga je zakrivila pošta ali pismonoša, naj se nam takoj javi, in sicer je treba napisati pri tej prijavi kraj, osebo in dan, kdaj se je nered izvršil, poleg pa naslov dveh, ki sta ta nered opazila. Vemo sicer, da večina pošt in pismonošev v redu vrši svojo službo, hočemo pa navaditi na red, v kolikor to zadeva naš časopis, tudi ostale. Poštno ravnateljstvo pozivamo, da opozori svoje podrejene na lojalno postopanje napram našemu časopisu!

Ukinjenje 600 let starega časopisa. — Kantonska revolucija je napravila konec listu »Čing-Pawu«, ki je slovel za najstarejši list na svetu. Doživel je redko starost 600 let in poslednja številka lista je imela številko 219.000.

Lavantinski ordinariat je izdal naslednji odlok: Minister ver je dne 9. januarja 1928 semkaj brzojavil: »Povodom radosnog dogodjaja, kojih se ovih dana očekuje u kraljevskom domu, izvolite izdati svima područnim sveštenicima, da se taj radosni dogadjaj, čim budu izveštene mesne vlasti, objavi u svim crkvama zvonjenjem zvona in da se održe otgovarača blagodarnja.« — To se dekanijskim uradom naznani z naročilom, da se ta veseli dogodek, čim bodo obveščene krajevne oblasti, objavi po vseh cerkvah z zvonjenjem zvonov in da se opravi zahvalna pesem »Te Deum« s pripadajočo molitvijo. Potem se doda molitev za kralja, kakor je predpisano v lavantinske škofije uradnem listu 1921, št. X, str. 91. O tem naj se takoj obvestijo vsi podrejeni župnijski uradi! — Martin Matek, ravnatelj pisarne.

Volitev mariborskega župana se bo vršila v soboto, dne 14. t. m.

Iz krogov naših županov. Čujte in strmite, kaj vse hoče izvedeti od nas županov slavna davčna oblast v Mariboru! Z odlokom z dne 15. 12. 1927, št. 607, so dobili župani ostre pozive, da poizvejo o onih, o katerih sumi davčna oblast, da so podvrženi osebni dohodnini in to so skoraj vsi posestniki v občini: koliko je kdo pridelal vina v pretečenem letu, koliko je dobil za sadje, ali koliko ga je pridelal, koliko in kako težko živino je prodal in za kako ceno? V posebnih službenih listih še naj župan za tiste, ki imajo tukaj vinograde, pa ne stanujejo tukaj, naznani: 1. koliko je vina pridelal, 2. koliko je znašala cena vina ob koncu leta, 3. koliko so stali obdelovalni stroški in kakšne druge dohodke je še imel omenjeni posestnik. Da je pravičnemu in nepričakovanemu županu, in kot takim nam je ljudstvo zaupalo usodo občine, popolnoma nemogoče na ta vprašanja odgovoriti, je popolnoma jasno vsakeniu, kateri pozna naše gospodarske razmere. Župani nismo povabljeni v trgatve k vsem občanom, nam ne hodijo praviti, po kaki ceni je kdo prodal kako tele itd. itd. Da bi si pa najemali zaupnike, po domače rečeno: špijke, do tega nas pa nobena oblast na zemlji ne more siliti. Državna oblast od finančnih kontrol ne more izvesteti za množino pridelanega vina, pa bi naj to službo za davčno oblast opravljal župan, kateri nima za to prav nobenih pripomočkov. Ne, vse kar je mogoče, župani radi storimo, tega poziva pa ne moremo izpolniti in naj bode ta paragraf 270 o osebnih davkih, na katerega se tu sklicuje davčna oblast, kakor šenkoli! Čemu le morajo ljudje po vesti in znanju delati napovedi za osebno dohodnino, če še naj ubogi rihtar posebej se vtika v to njihovo gospodarstvo?

Izid občinskih volitev v Ptiju. Zadnjo nedeljo, dne 8. januarja, so se vršile v Ptiju občinske volitve, kojih izid je sledeči: Nemci 254 glasov (8 mandatov), Slovenska ljudska stranka 155 glasov (5 mandatov), samostojni demokrati 179

glasov (6 mandatov), socijalni demokrati 112 glasov (4 mandate, enega so dobili socijalni demokrati z ostankom), radikali 68 glasov (2 mandata).

Nesreča pri smukanju in sankanju. — Zadnjo nedeljo, ko je bilo tako ugodno za smukanje ter sankanje, je vrela mladina ven iz Maribora s smuči ter sankami. Ravno zadnja nedelja je zahtevala več težkih nesreč pri zgoraj omenjeni zimski zabavi: Na Meljskem hribu pri Mariboru so se sankali v nedeljo popoldne 3 sankiči. Na ovinku je pogzano te sankiče daleč ven iz ceste. Dva sta ostala neškodovana, 21letni delavec H. Schönwetter pa si je zlomil pri padcu hrbenico. — Močno se je poškodoval v nedeljo pri zimski zabavi stavec Cirilove tiskarne Jakob Ciglar. — V pondeljek zjutraj so našli na mariborskem glavnem mostu mrtvega neznanega človeka. Najbrž je padel na ledu in si pri padcu smrtno pretresel možgane.

Vsi upokojeni rudarji, ki še za Novo leto niso dobili podpore, a žive v revščini, naj se takoj prijavijo pismeno ali ustno z natančnim opisom razmer pri društvu upokojenih rudarjev, centralna pisarna: Rimske toplice.

Velika poneverba v Gornji Radgoni. Sodni kanclist pri sodišču v Gornji Radgoni je poneveril po dosedanjih ugotovitvah 200.000 Din. Dne 1. decembra m. l. je podal ostavko na državno službo in se preselil z ženo, otrokom in taščo ter pohištvo v Avstrijo. Najprej po pobegu je bival v Gradcu, a kje je sedaj, bo moral še dognati avstrijska policija. Temu kanclistu je bilo namreč med drugim poverjeno na sodišču tudi inkasiranje vlog za posestva, ki so bila prodana na dražbi. Pri tem je več denarnih vlog poneveril, dotične akte pa najbrže uničil, ker jih ni mogoče nikjer najti. Njegovi nepoštenosti so prišli čisto slučajno na sled. Ko je namreč kanclist odšel v Avstrijo, je hotela neka stranka vpogled v neki sodni akt, na katerega je bila naložena že precejšnja svota, toda o aktu ni bilo ne duha in ne sluha. Nadaljnja preiskava je dognala, da je kanclist poneveril okroglo 200.000 Din zaupanega denarja. Oškodovana je cela vrsta posestnikov, ki so že položili denar za posestva, ki bi moral priti na dražbo.

Pokojnemu Pašiču zgorela hiša. V Belgradu je nastal v nedeljo popoldne požar v enonadstropni hiši na vogalu Skopljske ulice in Terazij, nekdanji lasti pokojnega Nikole Pašiča. V hiši je bil nameščen modni salon. Sluga modnega salona je zakuril peč in zapustil lokal. Iskre iz peči so vnele leseno omaro, nakar je požar objel ves prostor. Požar je prvi opazil advokat dr. Marinkovič in pozval gasilce, ki so požar naglo pogasili. Škoda znaša 50.000 Din. Tekom požara se je pripetila težja nesreča. 18letna uradnica Marinkovičeva, hčer ravnatelja zaječarske gimnazije in Pašičevega sinovca, je skočila iz I. nadstropja skozi okno 5 m globoko na tla in si zlomila nogo.

37letnik ki govori 80 jezikov in narečij. V avtomobilskem centru ameriške države Ohio, v mestu Clevelandu, živi mož ki govori menda največ jezikov in narečij. Piše se E. W. Sommer ter govori 80 jezikov in dialektov. Sommer je star šele 37 let. Udeležil se je svetovne vojne kot član Rdečega križa. Pozna vse evropske jezike in tudi vsa keltska narečja. Spoznaje se lahko z vsakim Evropejem v njegovi materinščini, poleg tega pa tudi z vsakim Afričanom in Azijcem. Svoj prosti čas porablja Sommer za to, da študira še tista narečja, ki jih ne zna, in da izpopolnjuje svoje znanje z novimi besedišči tujih jezikov.

ZOPET GROZNA EKSPLOZIJA V BERLINU.

Na drugem mestu poročamo o eksploziji, ki se je doigrala te dni s strašnimi posledicami v Berlinu. Komaj so bili nekoliko zabrisani grozni utisi omenjene nesreče, se je pripetila že druga eksplozija v Berlinu, ki je zahtevala dve smrtni žrtvi in šest težko ranjenih.

Nesreča se je zgodila v vili, ki je last kemikov dr. Weingärtnerja in Stammerja, ki sta izdelovala razne reči za lepotičenje obraza itd.

V nedeljo dopoldne je odšel Stammer v klet, kjer je delavnica, da bi tamkaj napravil nekaj poskusov. Okoli pol desetih je nastala strašna eksplozija, ki je vrgla v zrak stransko poslopje in garažo (shramba za avtomobile). Povsod leži kamnje. Kako silna je bila eksplozija, pa kaže dejstvo, da je vrglo postelje in razno opremo na jelkine vrhove. Gasilci in policija, ki so takoj prihiteli na pomoč, so našli dva mrtva in sicer Stammerja ter njegovo hišnico. Težko ranjeni so bili pa vratar, njegove tri hčere in služkinja ter še dve drugi osebi. Med reševalnim delom so našli še vratarjevo ženo, ki je bila popolnoma zasuta. Neki podnjemnik v tej vili se je srečno rešil, ker ga ravno v tem usodnem trenutku ni bilo v stanovanju. Tudi družabnik dr. Weingärtner je postal brez poškodb.

Vse šipe po bližnjih hišah so popokale. Raz stene je padel omet, pri opremi pa je pokal les. Osebe, ki so bile slučajno na odprtih oknih, je vrgel zračni tlak po tleh.

Kaj je pravzaprav povzročilo to strašno nesrečo, še do danes ni dognano. Govorno je delal Stammer poskuse s kakimi snovmi, ki so se hitro vnele in povzročile usodepolno eksplozijo.

Poročila SLS. Popravite volilne imenike!

Od 1. do 31. januarja se uradno popravljajo volilni imeniki. Vpišite se s sklepom vsi, ki imajo volilno pravico, izbrisite se umrli in oni, ki so volilno pravico izgubili.

Katere spremembe morajo občinski uradi v volilnih imenikih izvršiti?

Župan, oziroma občinski urad je po dolčilih zakona o volilnih imenikih čl. 2 dolžen vpisati uradno, torej brez vsake reklamacije, v stalni volilni imenik vse tiste moške, ki dozdaj niso bili vpisani, so stari vsaj 20 let, so naši državljanji ali

DRUŽINSKA PRATIKA ZA LETO 1928

s podobo Sv. Družine **se še dobi** v vseh večjih trgovinah papirja itd. Segajte le po naši

pa Slovani po jeziku in plemenu in bivajo šest mesecev v občini. Šestmesečno bivanje zadostuje sedaj za obojne volitve (državnozborske in občinske) in je zato odslej predpisano samo en volilni imenik. Poleg teh se vpišejo v volilni imenik še vojaki, ki so pred sklepom uradnega pravnika volilnega imenika (to je pred 31. januarjem) odslužili vojaški rok, pa tudi tisti, ki se bodo do dne 31. decembra t. l. vrnili od vojakov. Druga naloga župana je da črta iz stalnega volilnega imenika vse mrtve in take, ki že več kot šest mesecev ne bivajo v občini.

Kako izvrši občinska komisija popravo?

Popravljanja ne sme izvršiti župan ali tajnik sam, temveč v ta namen od odbora izvoljena komisija, ki sestoji iz župana in najmanj dveh odbornikov. Na podlagi sklepa se vpišejo sklenjene izpremembe v stalni volilni imenik pod zadnjim uradno potrditev okrožne sodnije in sicer natanko tako, da se imenik takoreč nadaljuje. Navedeni mora biti sklepna tekoča številka, število volilcev mora biti navedeno s števkami in z besedami; naveden mora biti tudi dan vpisa; podpisani mora biti župan in vsaj eden odbornik; sicer je vpis nepopolen in se zvrže.

Se ni vse!

Toda vse izvršeno je še nepopolno in nima veljave ter se ne potrdi, ako ni oseji posebnega zapisnika, ki mora imeti tudi v sklepu datum, pečat in podpise župana in dveh odbornikov.

Kaj je storiti z zapisnikom in popravljenim imenikom?

Popravljeni volilni imenik in zapisnik pošlje župan uradno med 1. in 5. februarjem okrožni sodniji.

Ali je treba k uradnim popravam dokumentov?

K uradnim popravam volilnih imenikov ni treba priložiti na okrožno sodnijo nobenih dokumentov. Zadostuje uradni občinski zapisnik.

Opozorilo županom, zaupnikom SLS in zastopnikom klubov občinskih odbornikov SLS!

Opozarjam naše župane, zaupnike SLS in zastopnike klubov občinskih odbornikov SLS, da v vsaki občini strog način izvršijo uradno popravo volilnih imenikov. Na dan volitev se je pokazalo, kdo je pomotoma izpuščen in kdo je pomotoma vpisan. Kjer se je bati, da nasprotni župan ne bi izvršil uradne poprave, naj vsak prizadeti volilec to sam zahteva od župana. Če pa župan tega noče storiti, zahtevajte od okrožne sodnije (v Mariboru ali v Celju), da vas vpišejo.

Po čl. 15 zakona o volilnih imenikih je ostro kaznjiv z zaporom več mesecev, kdor namenoma in vedoma ne bi opravil uradnih popravkov.

Preberite si knjižico: »Kako pravilno sestavljanje in popravljanje volilne imenike stran 9—15. Popraviti je treba tam, da zadostuje za vpis v volilni imenik za obojne volitve šestmesečno bivanje v občini.

Velika inventurna prodaja

po čudovito znižanih cenah se vrši do konca januarja v veletrgovini R. Stermecki, Celje.

Poslanec dr. Hohnjec je poročal svojim volilcem na zborovanjih delegatov in zaupnikov SLS v Konjicah 28. decembra 1927, v Ljutomeru 3. januarja in v Gornji Radgoni 4. januarja 1928. Vsi zbori so bili prav dobro obiskani, zlasti v Ljutomeru, kjer se je zbral do 300 delegatov in zaupnikov. Na vseh zborih je bilo poslancem SLS v narodni skupščini izraženo popolno zaupanje in odobravanje za njihovo delo. Istočasno je bilo popolno zaupanje izraženo oblastnim poslancem, izmed katerih sta gg. N a p o t n i k in B r u d e r m a n n poročala v Konjicah, gosp. R a j h v Ljutomeru in g. N e u d a u e r v Gornji Radgoni. Z odobravanjem so tudi bila povsod sprejeta poročila voditeljev okrajnih zastopov: g. Š t u r m a v Konjicah, g. R a j h a v Ljutomeru in g. L a n c i č a v Gornji Radgoni. V Konjicah je g. prof. P r i j a t e l j imel predavanje o samoupravi oblasti, okrajnih zastopov in občin, katero predavanje je imel v Ljutomeru in v Gornji Radgoni sam poslanec g. dr. H o h n j e c. Na vseh zborovanjih je poročal strankin tajnik g. Ovčar o organizatornih zadevah.

Okrajna zborna delegatov (zaupnikov) SLS v Murski Soboti in Črensovcih so prav lepo uspela. Udeležba je bila povsod izredno razveseljiva. V Murski Soboti je poročal narodni poslanec g. J e r i č, v Črensovcih pa narodni poslanec gospod K l e k l in oblastna poslanca gg. Osterc in Litrop. Na obeh zborih je imel zaključno predavanje o naši politični organizaciji zastopnik tajništva SLS v Mariboru, oblastni poslanec g. Ovčar. Na obeh zborih so bile izrečene soglasne zaupnice našim poslancem.

Okrajna zborna delegatov SLS v Vuhredu in Slovenjgradcu sta prav lepo potekala. Na obeh zborih so podali narodni in oblastni poslanci teh okrajev svoja politična poročila, o naši politični organizaciji pa je predaval zastopnik Tajništva SLS v Mariboru. Udeležba je bila zelo lepa. Navzoči delegati so odobrili na obeh zborih delo naših narodnih in oblastnih poslancev in jim izrekli popolno in neomajno zaupanje.

Vuzenica. Občni zbor krajevne organizacije SLS Vuzenica se vrši v nedeljo, dne 22. t. m., po službi božji v gostilni g. Lobenweina. Vsi člani uljudno vabljenci, posebno še, ker bo dnevni red važen in zanimiv. — Odbor krajevne organizacije Vuzenica.

Vse okrajne in krajevne organizacije SLS pozivamo, da v podrobrem izvedejo sklepe okrajnih zborov. Opozarjam zlasti na občne zbole krajevne organizacije SLS, ki se naj vršijo dne 15. t. m., kakor je bilo že objavljeno v »Slovenskem Gospodarju«. — Tajništvo SLS v Mariboru.

Vurberg. V nedeljo, dne 22. t. m., po svetni maši se vrši občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SLS v prostorih novokupljenega poslopja z obširnim dnevnim redom. Vsi naši somišljeniki ste povabljeni, da tako napravimo skupen načrt za naše delo v tekocem letu.

Naša društva.

Sv. Križ nad Mariborom. Križevski fantje se prav lepo gibljejo v društvenem oziru in bodo vprizorili na Svečnico popoldne v našem Društvenem domu šaljivo igro »Lumpacij Vagabund«.

Sv. Peter pri Mariboru. Naša društva so začela prav lepo napredovati, tako da od Štefanovega naprej in do Svečnice bomo pač imeli vsako nedeljo eno igro. Na novega leta dan so imele naše šolarice božičnico v samostanski šoli, katera je prav lepo izpadla. Bilo je obdarovanih več revnih otrok z raznimi darili.

Sv. Anton v Sov. gor. V svrhu zidave novega Društvenega doma je darovala domača posojilnica 2000 Din. Gradbeni odbor se celemu odboru, osobito pa še požrtvovalnemu načelniku iskreno zahvaljuje!

Kapela pri Radencih. Prireditev, ki se je vršila na praznik sv. Treh Kraljev z galjivo igro »Graničarji«, je nad vse pričakovane dobro uspela. Vsi igralci, zlasti še tisti, ki so imeli glavne vloge, so svojo naloge izvrstno rešili, da res zaslužijo malo javne pohvale, posebno ker so imeli razmeroma malo časa za pripravo. Na splošno željo se bo prireditev dne 15. t. m. ponovila. Vsi, ki še igre niste videli, so tokrat prijazno vabljeni, kakor tudi oni, ki si jo želijo še enkrat ogledati. — V nedeljo, dne 15. t. m., po rani službi božji, se vrši tudi občni zbor kmečke zvezze, na katerega so povabljeni vsi dosedanji člani, kakor tudi vsi oni, ki želijo stopiti v našo organizacijo. Posebno se vabijo še tudi fantje in mladi možje!

Ormož. V Katoliškem domu v Ormožu vprizori Orlaški krožek od Velike Nedelje v nedeljo, dne 15. t. m. popoldne ob treh popoldne gledališko predstavo »Roka božja«. Prirede! Bog živi!

Sv. Trojica v Halozah. Na Štefanovo je priredila pri nas dekliška Marijina družba igro »Ljudmila«. Vse igralke so rešile svoje uloge prav izborne. Na željo občinstva se je igra ponovila na Kraljevo. Tudi prireditev zimskih večerov se je obnesla prav dobro. Da se pri nas društveno življenje povzdigne tako lepo, gre najtoplejša zahvala našemu vrlemu organistu, ki se ne trudi samo za petje, ampak tudi za vse prireditve!

Cadram. Naš orloški odsek ponovi v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob treh, v Orloškem domu na splošno željo velezanimivo in pretresljivo ljudsko igro »Lovski tat«. Občinstvo je bilo z zadnjo vprizoritvijo popolnoma zadovoljno. Ker je v naših krajin mnogo takih, ki se pečajo z lovom na dovoljen in nedovoljen način, zato je ta igra za marsikoga zelo privlačna.

Sv. Pavel pri Preboldu. Tukajšnja orlovska mladina ponovi na željo občinstva v nedeljo, dne 15. t. m., ob treh popoldne v Društvenem domu v Št. Pavlu zanimivo igro »Veleturist«. Za zabavo med odmori in po igri je dobro preskrbljeno. Najujudnejše vabljenci ob blizu in daleč! Bog živi!

„Naš dom“.

Šesti tisoč! Tiskali smo le pet tisoč izvodov »Našega doma«. Toda naročniki so se tako pomnožili, da nam je »Našega doma« zmanjkalo. Zato ga mnogim naročnikom že nismo več mogli poslati. Toda dobili ga bodo prihodni teden, ko ga bo tiskarna nanovo natiskala. Ta čas vas pa prosimo, da potrpite in se ne jezite, ako ga takoj ne sprejmete!

Vsa Štajerska se je navdušila za »Naš dom«. »Naš dom« je prekosil po številu že mnoge slovenske liste, zdaj je na najboljši poti, da postane najbolj razširjen list. Vsi naročniki »Gospodarja« ga najtako naročijo, da ga spet ne bo zmanjkalo. »Naš dom« je naš list!

Sam prevzvišeni knez in škof je »Naš dom« priporočil! Čitajte v januarski številki pismo našega nadpastirja! Vsak fant in dekle naj ima »Naš dom!« »Naš dom« je naš list!

Najmanj »Našega doma« je v Savinjski in v Mežiški dolini! Vzdramite se tudi Vi in ne stojte ob strani, ko gre nov vihar med našo mladino: »Naš dom« je naš list! Naročite ga!

Kdor hoče »Naš dom« razprodajati, se naj takoj javi! »Naš dom« mu daje prav posebne ugodnosti. Imamo na razpolago tudi table, ki jih trgovci in razprodajalci lahko razobesijo: Tukaj prodajamo »Naš dom«. Te tablice dobijo razprodajalci zastonj. Naši trgovci po deželi, oglasite se!

Naši dobrotniki! Minister n. r. g. Ivan Vesenjak je naročil sto izvodov »Našega doma« za revne fante in dekleta svojega volilnega okraja in plačal 1200 Din. — Monsig. dr. Anton Jerovšek in oblastni odbornik Marko Krajnc sta plačala vsak en veliki temeljni kamen za »Naš dom« po 100 Din. Hranilnica v Ljutomeru je plačala velik temeljni kamen za »Naš dom« 100 Din. Velik temeljni kamen (100 Din) je plačala za »Naš dom« posojilnica v Gornji Radgoni. Bog povrni!

»Naš dom«, Maribor, Aleksandrova cesta št. 6.

Nove knjige.

Besede življenja za naše fante, povedal jih je dr. Rožman in zbral v ličen molitvenik. Fantje, to knjigo sprejmite na pot v življenje in te »Besede življenja« vam naj bodo vodilo! Knjiga je zelo lična. Stane vezana 22 D, v usnje z zlato obvezo 30 Din. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zgodovina Celja. Mesto Celje ima zelo zanimivo zgodovino. Zato je prav, da jo je zbral zgodovinar Janko Orožen in sta izšla v Goričarjevi založbi dva zvezka te zgodovine. Knjiga je opremljena z lepimi slikami. Naročajte jo, ki se za knjigo zanimate, v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru!

Fr. S. Finžgarja Zbrani spisi, VI. zvezek, 299 strani. Nova založba je izdala nov zvezek Finžgarjevih Spisov. Pričujoči zvezek, ki po svojem obsegu prekaša dosedanje, prinaša pred vsem obširno povest »Sama«, poleg tega štiri črtice, ki se s povestjo ujemajo v lepo celoto. Povsod v tem zvezku odgrinja pisatelj socijalne podobe iz našega naroda, in jih vedno razgiblje v močne dogodke, ki z enako silo pritegnejo naše preproste in izobražene bravce. Črtice: Kakor pelikan, Boltežar, Naš vsakdanji kruh in Tri črne žene, so zanimive ne samo s pripovedne, temveč zlasti z umetniške strani. Cena broširanemu izvodu 50 Din, v celo platno vezanemu pa 60 Din. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Mladi kemik je posebna knjiga kemijskih poizkusov. Za šolo in dom zelo priporočljiva. Stane 42 Din in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Ob tihih urah, knjiga za dekleta, spisal P. dr. Tominec. Prva naklada je že pošla, tiska se nova, v par mesecih je bila knjiga razprodana. Stane 30 Din, nekaj izvodov je je še v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Rože male Terezike in Rubin male Terezike sta dve knjigi o najljubši svetnici sedanjega časa. Prva je majhna knjižica, stane 8 Din, druga pa je obsežnejša in obsega mnogo lepega čtiva o sv. Mali Tereziki. Ta je dražja, stane 36 Din, a je tega denarja tudi vredna. Dobi se v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Tolminci, lepa zgodovinska povest iz našega Primorja. Napisal jo je znani pisatelj Pregelj. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zena z zaprtimi očmi, velik, socijalni roman, ki ga tudi toplo priporočamo! Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Društva in posamezniki! Vse knjige sploh naročajte le v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Organistovske zadeve.

Zadružna zveza v Ljubljani je ravnateljstvu orglarske šole v Celju pismeno javila, da bode na orglarski šoli urednik Zadružne zveze redno predaval in poučeval orglarske učence o zadružništvu in o knjigovodstvu. V tem dopisu pravi Zadružna zveza, da se čuti vedno večja potreba, da bi bili organisti temeljito izvezbani v knjigovodstvu, ob enem pa bi pač imeli s tem tudi postranske dohodke. Z veseljem pozdravljam to misel. Prvič je to za organiste zelo potrebno, da si potem morejo izven svoje službe kaj zaslužiti, in drugič pa imajo fantje časa itak zadosti. Da bi se le potem predsedstva posojilnic na željo Zadružne zveze ozirala in organistom te službe podelila! Zgodi se tu in tam, da organista prezrejo in dajo tajništvo ljudem, ki so zaslužka — manj potrebnii.

V »Slovenskem Gospodarju« od 22. m. m. sem čital, da je mariborski okrajni za stop dal znesek 25.000 Din kot nagrado tistim viničarjem, kateri že 25 let služijo pri enem gospodarju. To je res lepo darilo, katerega viničarjem iz srca privočimo. Saj je dobro znano, da so ti res zelo potrebni. — Pri tem pa mi je prišlo na misel, ali se bo kdaj našel kakšen dobrotnik ali kakšna korporacija, ki bi darovala kakšen znesek za organiste, kateri služijo že 25 let na eni in isti župniji. Po znam veliko organistov, ki služijo 25, 30, in celo 40 let na eni in isti župniji, pa še do danes nisem slišal, da bi prejeli kakšno nagrado. Organisti storijo veliko za povzdigo cerkvene in narodne pesmi, za svoje delo so pa silno slabo plačani. Gotovo tudi zaslužijo, da se kakšen dobrotnik spomni na nje. Želim, da bi lahko že prav kmalu o tem kaj ugodnega poročal javnosti.

ZARZVEDRILLO

Rešitev ugank. Leti, pa nima peruti, gre, pa nima nog, leži, pa nima života — to je sneg. — Oni prodajalci ne plačajo še nobenega davka, ki — zjala prodajajo. — Bogu je služil, nič zagrešil in vendar ni prišel v nebesa — oni osel, ki ga je Gospod na cvetno nedeljo jahal.

Nove uganke. Dva brata živita, bila sta rojena isti dan, mesec in leto, od iste matere, pa vendar nista dvojčka, kako to? — Zakaj ima krompir kožo? — Nadležneš je na mestu postopal in nadlegoval ljudi, naj mu kaj darujejo. Nekaj je že nabral. Pa je dobil enega, ki ga je dobro izplačal. Darovalec mu je reklo: »Dam ti ravno toliko, kolikor že imaš, pa pojdi po mostu in vrzi v vodo 24 Din. Ko boš to naredil, ti bom dal zopet toliko, kolikor ti bo ostalo, pa boš zopet vrgel 24 Din v vodo. In ko boš tretjič dobil še enkrat toliko, kolikor ti je ostalo, pa bož bogat človek!« — Postopač je mislil, da se bo res dalo nekaj zaslužiti, pa je to naredil. In

kaj je bil konec? Nazadnje ni imel niti 1 Din. Koliko jih je pa imel takoj od začetka?

Čarovnik: Imeti razprostrte roke, pa spraviti predmet iz ene roke v drugo, to je čarovnija, če kdo tega ne zna. Kdor pa zna, pa takole napravi: Dene predmet, ki ga drži v eni razprostrti roki, na mizo, se zasuka in z drugo razprostrto roko sprejme predmet.

Pri zdravniku. K zdravniku je prišla ženska, ki je bila znana klepetulja. Zdravnik se je hotel hitro odkrižati, pa je rekel: »Jezik pokažite!« Ona je iztegnila jezik, zdravnik pa je sedel k mizi in mirno pisal recept. Dve, tri minute je bil v sobi popolen mir. Končno pa le reče ženska: »Tako dolgo že kažem jezik, vi ga pa še niti ne pogledate!« — Zdravnik: »No ja, jaz sem hotel le v miru recept napisati, da me niste mogli motiti s svojim govorjenjem!«

Kaj je valuta? Na mariborskem trgu je kmetica prodajala sir. Gospa jo je pa vprašala: »Kaj stane sir?« — Kmetica: »Štiri goldinarje!« — Gospa: »1 Din vam pa dam!« — Kmetica: »To pa ne! Dajte še eno krono in 14 seksov!«

Varčevanje v Rusiji. Vojaškoovelje na dan desetletnice revolucije: »V spomin na desetletnico se bo oddalo 100 strelov! Da pa ne bomo streljali v prazen zrak in ker moramo varčevati, bodoremo istočasno ustrelili 100 nasprotnikov revolucije!«

Hvaležnost. Oproščeni tat je reklo svojemu advokatu, ko sta šla s sodišča: »Gospod, tako ste me dobro izrezali. Prvo zlato uro, ki mi pride pod prste — vam jo bom naklonil! Se priporočam!«

Franček-pijanček toži svojo ženo. — Franček-pijanček je srečal svojega gospoda župnika in mu je milo potožil: »Gospod župnik! Hudo je pri nas. Sinoči sem prišel domov in sem našel ženo v kleti. Pila je!« — Gospod župnik: »Ti le pred svojim pragom pometaj, ti si pijandurica pri hiši!« — Franček-pijanček: »Gospod župnik, saj to priznam, ali to pa vendar ne gre, da ne bilo nobenega treznega človeka pri hiši!«

Listnica uredništva.

Dopis od Št. Andraža pri Velenju je preveč oseben in bi romala dopisnik in urednik v špehkamro, ako bi zagledal ta dopis beli dan. Poročajte kaj lepega! — Sv. Trojica v Slov. gor. Osebne napade odklanjam, akoravno so očitanja resnična, a vendar le tožljiva. Demokratski dohtarji so takoj pri sodišču. Dopisa radi novega tiskovnega zakona ne moremo priobčiti. — Št. Ilj pod Turjakom. Osebna zadeva, ki ne spada v list. — Sv. Tomaž pri Ormožu. Ako bi ta dopis objavili, bi prišli omenjeni fantje nad urednika z batinami. — Dopis Iz revnih Haloz smo odložili za enkrat, ker je tožljiv. In bi nam nakopal poleg zaporne kazni še ogromne stroške in denarno odškodnino bi morali plačati našim nasprotnikom.

Ziveno bolanim in nerazpoloženim naravno Franz Jozefova grenčica zagotovi dobro prebavo, čisto glavo in mirno spanje. Po izkušnji izvrstnih zdravnikov za živčne bolezni se Franz Jozefova grenčicalahko uspešno uporablja pri težkem obolenju mozga in hrbtenice! — Dobi se po vseh drogerijah!

DOPISI

Kapla. S snegom pokriti in v led zakopani smo tu gori nad Dravo že precej dolgo. Zato pa si malokateri tujec upa med nas, četudi je prav prijetno med nami in se vidijo pobeljeni gorski velikani daleč naokrog. A na Janževu se je zbralo ljudi od blizu in od daleč, da so do zadnjega kota napolnili našo lično cerkev. Prišli so na poslednji poti spremljati pobočno mater Marijo Vraber, ki je na Sveti večer zatisknila svoje trudne oči in se preselila v družbo izvoljenih častilcev božjega Deteta. Vrla Pretlova hiša v Čremšenški grabi že pač od leta 1901, ko je obhajal svojo novo mašo njen sin, sedanj g. kanonik dr. Maks Vraber, ni gledala take množice ljudi, kot pri pogrebu njegove blage matere. Ljubili so jo reveži, ki jim je bila skrbna mati, spoštovali so jo posestniki, katerim je bila vzor pridne gospodinje, in občudovali so jo šentožbaldski in kapljanski župljeni zaradi njene ponižnosti in otroške pobožnosti. Zato smo se solzili za njo, ko so jo v navzočnosti osmilih duhovnikov in vnučka-bogoslovca polagali v grob, pa se tudi veselili, da je vzorna žena tako srečno končala tek svojega življenja.

Guštanj. Včeraj zjutraj se je zastrupila z lizolom Marija Prepotnik. Z rešilnim avtom so jo spravili v bolnico v Slovenjgradec, kjer so ji izprali želodec, tako da je izven nevarnosti. Kaj jo je gnalo v obup, ni znano.

Vurberg. Vodja sanatorija ruskega rdečega križa pri Vurbergu, g. dr. Boleslav Okoličnik, je velik prijatelj ubožne mladine. Na njegovo inicijativo so vodstvo samotorija: Rusi, Srbi in uslužbenici zbrali lani 1311 Din, letos pa 1615 Din za uboge vurberške šolarje. Za ta velikodušen dar se vodstvu sanatorija in vsem plemenitim darovalcem starši obdarovanih otrok prav uljudno zahvaljujemo!

Hoče. Dasi je huda zima, vendar še nismo popolnoma zmrznili, ampak se gibljemo na prosvetnem in gospodarskem polju. Dne 18. m. smo imeli občni zbor Kmetijske družbe, ki je bil dobro obiskan. Ustanovila se je tudi podružnica Vinarskega društva. Dne 21. m. je bil zaključek I. kmetijsko-gospodinjskega tečaja, ki so se ga udeležili zastopniki oblastev in starši udeleženek. Vodila ga je strokovna učiteljica gospa Premrou. Uspeh je bil izredno lep. Začel se je že drugi kmetijsko-gospodinjski tečaj. — Na Štefanovo so nam naši diletantje lepo vprizorili pretresljivo igro »Žrtev spovedne molčenosti«. Na praznik Sv. Treh kraljev nas je g. dr. Jehart vodil po potu sv. Družine iz Nazareta v Betlehem ter pojasnjeval to pot in predavanje s 50 sklopitičnimi slikami. — Izumrli še tudi ne bomo, saj je bilo v letu 1926 rojenih 167, umrlih pa 71, torej prebitek 96, leta 1927 je pa bilo porodov 158, smrtnih slučajev pa 71, torej so otroci zmagali z 87 glasovi. Dečki in deklice so se pobotali na ta način, da je bilo leta 1926 več rojenih 20 deklic, leta 1927 pa so fantje prekosili deklice za 20.

Cirkovce. Dne 5. januarja smo tukaj pokopal 86letnega Antona Sagadin, užitkarja v Mihovcih. Smrt ga je rešila hudih bolečin, ki jih je prenašal že več let. Saj že celi dve leti ni sam mogel iz postelje. Bog mu bodi plačnik! Naj počiva v miru!

Sv. Jakob v Slov. gor. (Iz pogovorov med Jareninčanko in Šentjakobčanko, II. del.) O, veselo novo leto, prijateljica iz Jarenine! — Ravno tako tudi tebi, od prijaznega Šent Jakoba. — Samo malo se okoli oglejava, drugače pride zopet v cajtengje najin guč! — Pa naj pride, se vsaj kaže, da me ženske stopamo v ospredje. — Vidiš, zadnjič si mi ti govorila o šolskih razmerah v Jarenini, sedaj se pa moram jaz pritožiti čez naše Šentjakob ske razmere. Imamo petrazredno šolo, naši

otroci imajo čas v šolo hoditi, pa nam nočeo poslati še enega učitelja, imamo namreč samo štiri učne moči. Nekdaj si z g. nadučiteljem se lahko kaj pogovorila o svoji deci po nedeljah, sedaj pa je to pri nas nemogoče. — O, tu pa vam mi iz Jarenine lahko pomagamo! Pri nas je pa ravno nasprotno resnica. Tudi mi imamo petrazredno šolo, pa imamo šest učiteljskih moči in govoriti se, da pride še ena. Veš kaj, mi vam radi odstopimo našo Hrvatico. — Jej, dej, kako je za nas prostote kmečke ženske to nerazumljivo. Pri vas preveč, pri nas v Št. Jakobu pa premalo. Sicer pa si ne misli, da bi se kaka takša učiteljska moč zamogla pri nas naseliti, katere mi in naši otroci ne bi mogli razumeti. Mi pa težko razumemo to-le: enkrat se pravi, da je pomanjkanje učiteljstva, drugikrat pa jih je tuintam preveč! — Upajmo, da nam novo leto primese kaj boljšega! — Z Bogom! — Tudi ti!

Sv. Jakob v Sov. gor. Gotovo ne bode načeno, če se mi Šentjakobčani pobahamo, da v celi naši župniji ni bila vložena nobena druga lista za občinske volitve, kakor samo ena lista SLS. Izvoljeni so tudi sami naši zavedni možje, ki so si izvolili za župane znane naše stebre in vzorne župane g. Matija Peklarja, Ivana Trojnerja, Fridrih Očkerla in Jožefa Piveca. V vseh štirih občinah je ljudstvo eno glasno hotelo imeti le prejšnje župane zopet za gospodarje v svojih občinah. Istopako so pokazali občinski odbori svojo napredno gospodarsko zavest in izvolili same odlične naše pristaše v vseh občinah za svetovalce. Ljudstvo je po pravici prepričano, da je izročilo usodo župnije najboljšim možem in veseli smo vsi, da nímamo pri nas tistih krajevnih prepirov, kakor marsikje drugod, kar je gotovo znamenje naše politične in gospodarske naprednosti in zrelosti.

Sv. Bolzenk v Slov. gor. Dne 29. m. m. smo pokopali nenadoma umrlo nadučiteljevo sooprogo gospo Avgusto Kos. Bila je dobrega in mirnega značaja. Ves advent do zadnjega smo jo še videli pri zornicah, kakor da bi čutila potrebo se pripraviti na odhod iz tega sveta v boljšo življenje. G. nadučitelju sožalje vseh znancev in faranov! Naj počiva v miru! — Tri živinorejce je zadela občutna nesreča pri živini. Pri vseh je bil isti vzrok: slabe posledice po telitvi. Morali so poklati prav mledo živino! — Sporočamo, da so bili izvoljeni v vseh treh občinah dosedanjii gg. župani, vsi naši odlični somišljeniki. Za Biš: Janez Krajnc, za Trnovsko vas: Jakob Mahorič, za Biščki vrh: Alojz Brunčič. — Naša mladina pa nas je presenetila za Novo leto z društveno prireditvijo »Mojstra Križnika božični večer«, ki je prav primera igra za božično dobo. — Klic: V vsako krščansko hišo katoliški list! je našel tudi pri nas odnev. Z nekimi izjemami ima vse »Slovenski Gospodar«. Domovinarjev je vedno manj. In počasi še bodo vsi ti razven enega, ki jo celo zalaga s svojimi dušnimi proizvodji, zaspali.

Juroveci pri Ptiju. »Kmetski list« z dne 11. jan. je priobčil grdo debelo laž. Piše namreč, da je v občini Jurovec sijajno in zasluzeno zmagala SKS — SLS pa da je povsem propadla. Pač pa je narobe resnica! Povsem propadla je SKS, zmagala pa je SLS. Novoizvoljeni župan Zupanič in prvi svetovalec Šmigoc nista pristaša SKS, ampak sta pristaša SLS. Torej v »Kmetskem listu« imenovanih pet odbornikov ni od stranke SKS, ampak so zvesti pristaši SLS. Toliko v vedenost in pojasnilo!

Sv. Anton v Slov. gor. Žalostne božične praznike je letos obhajala občesnoštovana obitelj Zorečova v Brengovi, ko je plakala ob mrtvaškem odru svojega dobrega krščanskega očeta. Rajni je bil vzgleden mož svoji ženi, skrben oče svojim otrokom in vedno zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Bil je vpisan tudi v našo najnovejšo bratovščino Apostolstva mož ter je vsako prvo ne-

deljo z veseljem pristopil k angelski mizi in se pokrepčal s kruhom močnih. Ko se je najmanj nadejal, ga je nevarna bolezen pljučnica z Bogom spravljenega položila v prezgodnji grob. Velika množica dobrih župljanov ga je na Štefanovo spremjala k večemu počitku. Preč. g. župnik ga je pri odprttem grobu vsem postavil za vzgled ter toljal žalujočo ženo in sedmero vzornih otrok. Pevski zbor pa mu je zapel ginaljivo žalstinko.

Sv. Andraž v Halozah. Dopisnik iz revnih Haloz se hvali v svojem glasilu »Kmetskem listu«, da je pri občinskih volitvah zmagala njegova, oziroma Radičeva stranka; da so v odboru izvoljeni sami zavedni radičevci. Zavedne, katoliško misleče može pa imenuje klerikalne podrepnike. Toda naj pomni, da od teh podrepnikov tudi on živi in si je z njihovimi žulji postavil klet. Kdo mu bo pa hišo postavil? Radič? Njemu je moral celo še motorno kolo vrniti, ker mu je agitacija preslabo uspela. Seveda, kako so pa radičevci agitirali za volitve v ustavotvorno skupščino, da so imeli potem z oblastmi opraviti, o tem prav previdno molči. Tudi molči, kako nasilno so agitirali za občinske volitve, da so volilcem grozili s kaznijo in jim vasiljivali reklame listke, češ, da so od glavarstva poslani; in kako so po hišah nasprotnih strank pisali z barvo in ogljem in tako delali škodo. Molči tudi, da je on sam zletel iz odbora. Zupanski stolček pač diši najbolj dopisniku, saj se je pridušal po krčmah, da hoče biti leskovški župan. Silno rad bi pokazal svoje izredne, zmožnosti in talente, im kot župan bi jih najlepše. Mi Halozani te zmožnosti dobro poznamo. Obenem smo sklenili, da bomo poskrbeli, da dobimo trgovca, ki bo naših načel ...

Sv. Trojica pri Halozah. Kot vsako leto, bo tudi letos romarski shod za častilce sv. Antona dne 17. t. m., v torek, pri podružnici v Podlehniku.

Sv. Peter v Savinjski dolini. Izvolitev župana se je izvršila. Ze v tretiji je posadilo zaupanje ogromne večine občanov na županski stol g. Jerneja Novak, značajnega pristaša SLS. Grmenje topičev je na Šentjanževu oznanjalo širok doline njegovo izvolitev. Nekateri svobodomisleči so računili na zmago, pa ni šlo in tudi ne bo šlo! Čast pa vsem zavednim krščansko mislečim volilcem Šentperškim! Krajevna organizacija SLS je posnosa, da šteje za svoje člane župana in vse štiri svetovalce!

Sv. Andraž pri Velenju. Ker je hvalil zadnjič dopisnik Sv. Janž na Vinski gori, moramo povdariti tudi mi od Sv. Andraža, da ima naša župnija edno poslikano farno cerkev, ki je bila za časa turških navalov trdnjava za obrambo proti tem krvolocenežem. Gledate krajevne lepote zasluži Sv. Andraž vse priznanje.

Sladkagora. Na praznik Sv. Treh kraljev se je vršil občni zbor tukajšnje krajevne organizacije SLS. Dvorana izobraževalnega društva je bila natlačeno polna samih vrlih mož in fantov. Na zborovanje, ki je bilo gospodarskega pomena za našo občino radi glavne občinske ceste, je prihitel oblastni poslanec g. Ivan Turk. Zborovanje je vodil načelnik Miha Gobec. Oblastni poslanec nam je poljudno raztolmačil proračun oblastne skupščine, od kogega bode tudi za našo občino precej odpadlo. Pogovorili smo se še o občinskih volitvah, ki se bodo ponovno vrstile, ker so sedanje radi nepravilnosti razveljavljene. Nato smo volili krajevni odbor. Načelnikom smo enoglasno zopet postavili g. Mihaela Gobeca iz Mestinja. Ker se naše vrste množe, smo tudi odbor razširili tako, da ima vsaka vas svojega zastopnika.

Loka pri Zidanem mostu. Za minule praznike nas je naša mladina to zimo izredno preskrbelo z lepo, plemenito zabavo. Na Štefanovo se je vprizorila v gasilnem domu pre

lepa težavna Finžgerjeva žaloigra »Mati«, ki se je na novoga leta dan ponovila. Na praznik sv. Treh kraljev pa se je igrala na odru izobraževalnega društva petdejanka »V Marjinem varstvu« in dodala šaljivka »Krompir v uniformi«. Vmes je zapel domači pevski zbor. Res nam lahko nudijo naši mladi lepe reči, ako le hočejo. Vsem iskrena hvala! — Izobraževalno društvo ima na Svečnico po večernicah svoj redni občni zbor in predi takrat tudi tombolo. Vsi člani društva in prijatelji izobrazbe prav uljudno vabljeni na shod in srečolov! — V preteklem letu je bilo 52 rojencev, umrlo jih je 33, sami živeti so se zbalili in rajši stopili v jarem sv. zakona 23 parov. Za župnijo je bilo proti koncu ravno preteklega leta posebno žalostno in čudno, da je neusmiljena smrt zamahnila zapored po treh mladencih, ki so bili vsi posebno pridni in priljubljeni in vsi trije bodoči gospodarji, tako da vmes razun enega otroka ni bilo nobenega mrlča; to so bili Jakob Zupanc iz Loke, Anton Volarič iz Račice in Gregor Morinc iz Poljane. Naj jim cveti srečna mladost v večnosti!

Guštajn. Svoj 50. letni občni zbor je imela včeraj popoldan tukajšnja požarna bramba v navzočnosti 70 izvršajočih članov. Vseh članov je: izvršajočih 118, podpornih 38 ter častnih 15. Od vseh, ki so pri ustanovitvi društva pristopili, je med živimi samo še tukajšnji posestnik Filip Kraijer. Za 40letno članstvo je bilo odlikovanih 6, za 25letno pa 15 članov. Po blagajniškem poročilu je ime lo društvo leta 1927 dohodkov 8544 Din, izdatkov pa 6022 Din, obresti naložbe 178 D, tako da je prebitka 2700 Din, ki je večinoma naložen v tukajšnji hranilnici. Za motorno brizgalno nabira tudi društvo, ima že precejšnjo sveto skupaj, pa je še veliko premašlo, upamo, da se dobijo dobra srca, ki bodo pomagala, da se kmalu uresničijo želje društva. G. Jurij Šafer, ki je bil do sedaj načelnik društva, je radi bolehavosti odložil to službo in je bil za načelnika izvoljen g. Ivan Schmautzer, za poveljnika gosp. Franc Kavc, za poveljnikovega namestnika Ivan Verčko. Sestava novega načelstva in odbora jamči, da se bo delo v društvu tako brezhibno nadaljevalo, kakor do sedaj. Grajati pa moramo, da se še vedno rabijo tuji strokovni izrazi, akoravno bi bi že čas, da se to odpravi. Gasilska zveza ima gotovo navodila za gasilsko terminologijo. Na pomoč!

Hriberski:

Pred 50 leti.

(Konec.)

Le pologoma se je tam pa tam že pojavila petrolejka. Pripomnim, da gre tu za kmetsko življenje, mestu in boljšim hišam brezvomno petrolej ni bil tuja snov. Prvi vzorec te splošne dobrote je prinesel k kmetu Trbosu na Pohorju star drvar Štugler z opazko, da je nove vrste žganjica, jo poda tovarišu — žganjebratcu. Nagonovjeni res napravi krepak požirek. Pa prešine strah prvega kot zadnjega, slutila sta v tekočini morebitni strup. Do nesreče sicer ni prišlo, najbolj presladkan požirek pa tudi ni bil.

Kmet, kmet na polju je v označeni dobi »svical« še bolj nego danes. Z lesenim plugom je ril po njivi, snopje pa ubijal s cepcem, da je kar koža pokala na roki. V suho prst je še šlo, naj pa je bila mokra pomlad, tedaj je nosil pol njive na lemežih. Izjemno težavo pa je ta neroda dela po kamenitih njivah, hip na hip se je kaj potrlo. V našo okolico je prej našla pot slamoreznicna (nabavil si jo je ugleden in podjeten kmet Vinšek), zatem pa

smo šele dobili železni plug. In jesen brez modernih mlatilnic, le predstavite si jo! Pokali so cepci pozno v noč, udarjali so v rano jutro, zloga snopja pa se je navzlic vsej marljivosti le prav polagoma umikala mlatičem izpod nog. A moral je tako tudi uspevati, ker niso znali odpomoči, Kako bister duh nadkrili človeško moč, nudi vzgled dandanašnji napredok, ko se mlati na stroje, ponekod celo na parni ali električni pogon. Pri nas se sicer ponajveč še tudi danes obratuje mlatilnica s človeško silo, ipak pa se v par urah dovrši kot nekdaj več dni.

Da se ta trud in mar hlapcem in deklam nekoliko poplača, so v ta namen dobivali od gospodarjev velike pšenične hlebe, takoimenovane šentjernejske hlebe. Razven ob mlatvi so bili s sličnimi kruhi obdarovani še k Božiču, k Veliki noči, k Binkoštima in Vsem svetnikom; nekaj od tega je še tudi danes v običaju. Mnogi vi-rijo pojasnjujejo, da je baje nekdaj bilo na splošno več kruha, kot ga imamo danes. Ob vsaki domači peki je dobival sleherni član družine po en malii hlebec »štroc«, za malice pa so jim rezali obilne kose, imenovane »štukle«. Ne sliši se redko med narodom: »Imeli smo mnogo beračev, izginili so berači in božji loni, ž njimi pa je izginil tudi kruh.«

Se prav posebno so častili teritev. Kuhinja je v ta prilog znatno preustrojila lice, razven svinjetine so se kuhalili tudi štrukli, za nameček pa so se še terice, tu in tam z okusnimi kolači ali imenitnimi krofeli posladkale. Tega danes več ni, sploh se z lanom malo pečajo. Teric, kakor sploh poslov je bilo na izberi. Hiša, ki vzdržuje danes po enega hlapca in po eno deklo, je držala nekdaj po tri možke in tri do štiri ženske moči. Iz navedenega posnamemo, da je nekdaj ljudstvo več manj drvelo za mestnim mamonom, vsem pa je zadovoljnost postregla z zadoštnim kruhom, kmetsko ljudstvo je ostajalo svojemu stanu zvesto, v odmeno pa mu je ostala tudi sreča zvesta, če že tud i ne v zlatu in srebru, pa vsaj v zadovoljnosti in blagem miru, ki ga danes prepogosto pogrešamo. Čemu je bilo nekdaj več kruha? Odgovor je prav enostaven. Čuje se, da so takrat njive mnogo bolj gnojili, vrh tega se je pažnja obračala na prvi pogoju sigurnega uspeha, namreč na pravočasno in čisto oplevanje. Ker niso poznali čistilnic, so si semensko zrnje po zimi lepo prebrali in so imeli lepšo setev, kakor se pri nas tuintam vidi.

Morda so bile boljše letine, kot so sedaj. Res se pripoveduje o izredni rodovitnosti nekaterih let, a tudi brez slabih niso prošli. Čul sem, da je neki pomladni o Binkoštih padlo po planinah toliko snega, da so morali živino gnati v dolino in to za dalje časa. Več verjamem onim, ki trdijo, da kriyda tiči v tem, ker svet postaja brezveren, torej mu tudi Bog svoj blagoslov odteguje. Nekdaj si o glavnih praznikih videl kmetiča hoditi po polju, kropeč njive z blagoslovljeno vodo, ali pa na Sv. Tri Kralje vtikati križe iz blagoslovljenega lesa v znak, da ves svoj upstavi v višjo moč in varstvo v prepričanju: »Kdor prosi, se mu bo dalo. In danes?

Tudi postnemu času se je obilno zadostilo; čast jim! Le en običaj smatram kot nepravilnost. Pripoveduje se o navadi, da

so ostanke od jedi od pustnega večera shranjevali do Velike noči. Ta škodljiva plesnoba se je potem pregreta postavila na Veliko noč kot prva jed na mizo. Sveda osebe s slabšim želodcem tega niso prenesle. V tem oziru je novejši čas bolj razšoden, vse kar je prav. Ne mislim pa s tem postu najmanj jemati svetosti, ne morem pa se temuogniti v opisu običajev. — V pojasnilo običajev nekaterih kmetskih slojev v postnem oziru vam pa postavim lasten doživljaj. Neko postno sredo si mimogrede iz dela utrgam par jagod, bilo je že po 10. uri. Slučajno vidi to domača hčerkica, 12letno dekle, in veste, kaj mi je povedala? »Da me bode mami zatožila, čemu sem post prelomil.« Hm, hm, v tebi je pa dosti vere, prav imas, dekle, sem si rekel; tudi sram me je bilo.

Poglejmo si slednjič še hleva in živino. Mnogo lepih parov volov je delalo gospodarju veselje, prišecu pa vzgled njegove marljivosti. Zlasti ovce se je nekdaj veliko več redilo. Ponekod sta bila dva pastirja, prvi je gleštal govedo, drugi ovce. Danes ovčjereja pri nas pojema, sicer pa ovce še nahajamo, pa v dokaj manjšem številu. Kdor pa je imel konja, imel je čvrstega, lepo povitega. V konjsko negovanje niso poznali vsemogočih lekov in tekov kot jih danes uporabljo, ipak pa so imeli lepe živali. Običajno je konjar nasmukal meseca junija koprivinega perja, poleg še trpotecevega perja ter oboje posušil. K temu je nakopal koreninic od neke nizkorastle, špicoperne trave z imenom Teufelsbuss. Ta trojka se je predelala v prašek, ki so ga vsako jutro dajali konjem. Baje s povoljnim uspehom, pravijo. Vrh tega se z živadjo ni smelo štariti kot se ponekod, žival je tudi iz mesne in krvi, ne pa kakšna neobčutljiva klada.

Pri govedi so uvaževali, naj se teleta, rojena v prestopnem letu, nikakor ne izrejajo. Kot vzrok se je navajal, da žival ženskega spola, rojena v prestopnem letu, težko povrže. Ali je kaj na tem ali ni, si napravi sodbo sam. S tem v soglasju je bil in je deloma še »urok«. Ako pogledaš mlado žival, ne smeš se ji čudit, kako lepa da je, nasprotno: opluvaj jo, je kmetska vera.

Bodi ta sličica spominek na prošle čase, minogo navedenega je že izginilo iz spomina.

Poravnajte naročnino za »Slov. Gospodaria«!

Tajnost, potom katere vzdržujete Vaše telo sveže do visoke starosti, obstoji samo v pravi negi telesa in lepote. Vaše lice bo mladeničko sveže, Vaša koža gibka, Vaši lasje bujni in lepi, celo Vaše telo elastično in zdravo, odstranili bodete solnčne pege, mololje in vse druge napake kože, ako bodete za dnevno nego telesa rabili: 1. Fellerjevo Elsa-pomado za zaščito lica in kože. 2. Močno Fellerjevo Elsa pomado za nego las. 3. Fellerjeva Elsa mila zdravja in lepote (lilijino-mlečno, rumenjakovo, glicerinovo, boraksovo, katranovo in Elsa milo za britje). Za poskus dva lončiča enovrstne ali po eden lončič od obeh Elsa pomad 38 Din, nadalje 5 komadov Elsa mila za 52 Din razposilja lekar Eugen V. Feller, Stubiča Donja, Elsa trg 341, Hrvatska.

Kmetijsko knjigovodstvo.

Zopet novotarija! Tako bo morda kdo rekel, ko bo bral ta napis. Res je novotarija, če pa je tudi norija, bomo pa še le videli! Pravimo namreč, da bi bilo zelo dobro, ako bi tudi v naših kmetskih domovih upeljali knjigovodstvo. Knjigovodstvo obstaja v tem, da gospodar ne le izdaja in prejema denar za blago, ampak da tudi zapiše, kdaj je prejel ali izdal in koliko je to bilo. To je pravzaprav vse knjigovodstvo. Iz teh zapiskov pa se mora potem najti, koliko je gospodar izdal na mesec ali na leto, in koliko je prejel. Ravnato bo vsak lahko za celo leto nazaj vedel, koliko je izdal za ene vrste blago, ali koliko je prejel za večkrat prodano blago iste vrste. S tem bo pa videl, kateri

del njegovega gospodarstva se izplača in kateri ne. Natančno bo imel zapisano, kaj ga stanejo delavci in dñinari, kaj je izdal za svojo družino. Vedel bo, kam je šel denar, da je izginil kot kafra. In še nekaj bo vedel: Koncem leta ali še preje bo preračunal, kje bi bilo pa vendar še vkljub vsemu mogoče malo »prišparati«.

Kako se to zapiše? To je pa zelo preprosto. Imeti moraš navadni mali zvezek, prav je, da je trdo vezan, kjer imaš že kar razdeljeno na prejemke in izdatke. Ako tega nimaš, pa si ga sam napraviš iz šolskega zvezka, kjer si načrtas doli preko vodoravnih črt še pokončne in sicer takole:

Dan	P r e d m e t	Dohodki	Izdatki
1. jan. 1928	Za „Slovenskega Gospodarja“ 1928		32—
"	Za trgovino (sol in sladkvr)		56—
i. t. d.	Za mleko prejel	120—	

Ko pridejo zapiski do konca strani, se v obeh oddelkih sešteje in prenese na drugo stran.

Dobro je, da se pa posebej zabeleži tudi račun, ki se ni naenkrat zaključil. Recimo, da plačuješ eni osebi, ki ti je posodila, vsak teden nekaj nazaj. To napravi takole:

Na posebni strani napiši naslov dotičnega. Stran razdeli kot gori. Spodaj dan, mesec in leto, kdaj si posojilo prejel ter skupno svoto, recimo 10.000 Din, v I. oddelek. Kadar si kaj vrnili, zapiši zopet dan in mesec ter leto in svoto, katero si vrnili, v II. oddelek. Tako boš vedno lahko zracunal, koliko si že poravnali.

Popolnoma podobno, ako si ti komu posodil, ali mu kako reč večkrat plačuješ, ali jo on tebi plačuje.

Če tudi ima kdo tako dobro glavo, da vse račune v glavi nosi, je vendar veliko bolje, da jih zapisuje, da ga ne bo glava bolela.

Cisti računi, dobri prijatelji — ta pogovor velja tudi v tem oziru in se bo veliko bolj redno in natančno znalo gospodariti in se bo preprečil marsikateri prepip med sosedji, posebno če kdo umrje, pa nihče nič natančnega ne ve, kako je kaj z denarjem. Tudi družina med seboj si ne bo imela kaj skrivati, pač pa bodo posamezni člani, v kolikor bo to potrebno, lahko videli, kako težko je dandanes gospodariti, pa bodo bolj vestni in skrbni za dom.

Kmetsko gospodarstvo ni enotno in zato se ne bomo spuščali v podrobnejša navodila za knjigovodstvo, saj ga na podlagi podanih dveh načel lahko vsak zase sestavi. Če bo ta blagohotna beseda kakemu našemu domu služila v dobro, da bo vpeljal in v redu vodil vsaj to malo zapiskov, pa bo naš namen dosežen:

»Slovenski Gospodar« je zopet koristil našim domovom!

živalske sorte so bile sledeče: debeli voli 1 k g žive teže od 7.50 do 8 Din, poldebeli voli 6.50 do 7 Din, klavne krave debele 7 do 8 D, plemenske krave 6 do 7 D, krave za klobarske 3 do 5 D, molzne krave 5.50 do 6 Din, breje krave 5.50 do 6 Din, mlada živila 5 do 7.75 Din. Prodalo se je 296 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 74, v Italijo 26 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic 10 do 18 Din 1 kg, teleće meso 17.50 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže 17 do 27 Din.

Mariborski trg dne 7. januarja 1928. Ta trg je bil z mesom izredno dobro založen, kajti prišlo je 86 slaninarjev, ki so prodajali meso po navadnih cenah, katere so pa proti pol dnevu radi velike količine mesa znatno znizali. Radi tega so cene padle tudi pri domačih mesarjih, kateri pa niso napravili toliko kupčije, kakor slaninarji. — Pertnine in drugih domačih živali je bilo okoli 700 komadov na trgu. Cene so bile ravno tako visoke, kakor pred božičem in sicer piščancem 20 do 35 Din, kokošem in racam 40 do 50 Din, gosem 60 do 100 Din, puranom 60 do 150 Din, domačim zajcem 15 do 30 Din komad. — Cene krompirja in zelenjav so bile enake, kakor v prejšnjem tednu. — Lončena in lesena roba 1 do 100 Din, brezove metle 2.50 do 5 Din komad, koruzna slama 25 do 35 Din vreča. — Seno in slama: Na trgu je bilo v sredo 7 vozov sena, 2 voza slame, v soboto pa 5 vozov sena in 1 voz same. Cene so bile senu

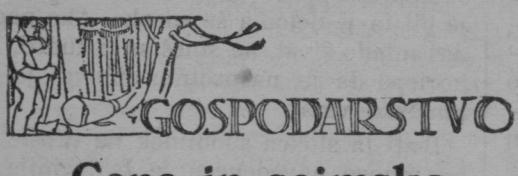
82.50 do 87.50 Din, slami pa 40 do 50 Din za 100 kg.

Gospodarski drobiž.

Savinjska dolina. Ceprav je precej občutna zima, pa hmeljska kupčija vendar ne zamrzne. Vrši se venomer naprej in veliki vozovi hmelja se pomikajo med Št. Petrom in Zalcem. Kakor izgleda, se bodo cene, ki so padle za 10—15 Din za kg, vendar zopet začele dvigati. Popraševanje po hmelju je postal živahnje; pridelovalci, ki se imajo hmelj, ga pa držijo. To je tudi umevno, saj trpi kmet pri ceni 15 Din ogromno izgubo. Davčna oblast je nastavila lani pri 1 kg hmelja 60 Din za pridelovalne stroške; letos pa tudi niso bili manjši. Umenvno je, da so kmetje vsled nizkih, od velikega kapitalizma narekovanih cen gospodarsko močno prizadeti. Opelovanje se je v jeseni slišalo vzdihovanje: Škoda, da niso razmere letos pripustile g. žalskemu Vabiču, da bi bil inozemcem konkurenco delal. Res so imeli tuji kupci prosto roko in so pritiskali ceno kakor so hoteli. Pomagali pa so jim nekateri savinjski fantje, ki so vsled tega izgubili pri ljudstvu ves ugled. Drdrali so s kolesi semterje; da se tujemu kupcu, v cigar jarem so se vpregli, prikupijo, so grajali hmelj, pomagali pritiskati cene vedno nižje in če je kmet pripeljal od njih kupljen hmelj do kupca, se juri je še pa dobro zdelo, če je ta ubogega kmeta s hmeljem nazaj domov pognal, češ, ker hmelj ni takšen, kakor snega je pokazal od fanta-agenta doprimešen vzorec. Lani se je žugalo v Zalcu, da se bode imena vseh kmetov, ki hmeljske sadike na tisoče iz doline prodajajo, na črno, ob drž. cesti postavljeni tablo napisalo. Se bolj na mesto bi pa bilo, imena vseh takih liberalnih fantov agentov, kmetskih škodljivcev, napisati na sramotni stebri. Ako bode v prihodnje upravna oblast takšnim nepridipravom obrtno dovoljenje odvzela, se bode hmeljska kupčija v naši dolini za kmeta koristnejše vršila. Obstoječa kmetijska društva bodo v zaščito kmeta moral podvzeti v tem pogledu potrebne korake. Ne bode se več zgodilo, da bi od mastne provizije obogateli fant agent igral gospoda, ogoljufani kmet pa razmišljaj, kako bo pri nečuveno in brezvestno ponižani ceni plačal za pridelovanje hmelja izmetane stroške.

Kmetijski nadaljevalni tečaj se je ustanovil začetkom meseca novembra v Kamnici pri Mariboru. Prijavilo se je 15 iz šole odraslih fantov, ki z veseljem posečajo pouk. Tečaj vodi g. učitelj Josip Puher in v pouku mu pomagajo g. Franc Čepe, šolski upravitelj, vlč. g. Anton Čater, kaplan in g. Ivan Zupan, srezki kmetijski referent iz Maribora. Tečaj se bode zaključil koncem meseca marca.

IV. vinski sejem »Ljutomerčana« v Središču ob Dravi se vrši dne 24. januarja ob 11. uri predpoldne v obširni zadružni kleti in v gornjih prostorih te hiše, 20 minut od kolodvora. Vinskim kupcem se bodo nudila najboljša vina slavnega ljutomersko-ormožkega vinogorja vseh leg, vrhov in vrst. Posebno letos se izplača, da obiščete ta stari in dobro vpeljani vinski sejem, ker je lanska vinska kapljica res prav izborne kakovosti in se Vam bo nudil najboljši pregled čez razpoložljive množine vinskih sort, od navadnega do najfinijšega blaga. Za polovično vožnjo je zadruga že zaprosila. Za topla jedila in za prostore bo izdatno preskrbljeno. Vozovi, oziroma sani na kolodvoru so na razpolago. Obiščite torej sigurno ta IV. vinski sejem v Središču. Cene bodo prav zmerne in blagu primerne kot prejšnja leta, ko se je ta dan prodalo na tisoče hl ljutomerskih vin.

Cene in sejmska poročila.

CENE TUJEMU DENARJU.

Na zagrebški borzi se je zadnje dni dobilo v valutah:

1 ameriški dolar za 56.20 do 56.30 Din.

Dne 11. t. m. pa v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 799.60 do 802.60 D, 100 nemških mark za 135.25 do 135.56 Din, 100 madžarskih pengov za 994.50 do 997.50 D, 100 italijanskih hliar za 299 do 301 Din.

1 ameriški dolar za 56.54 do 56.74 Din, 100 francoskih frankov za 222.75 do 224.75 D, 100 čehoslovaških kron za 167.70 do 168.50 D.

SEJMI:

17. januarja: Kapele pri Brežicah, Petrovče. 20. januarja: Sv. Andraž pri Ptaju, Podčetrtek, Buče.

21. januarja: Videm ob Savi, Teharje.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 10. januarja 1928. Prignal se je: 8 konj, 10 bikov, 148 volov, 313 krav in 6 telet, skupaj 485 komadov. Povprečne cene za različne

Kupujem

svinjske kože la 1 kg po 17 Din,
goveje kože la 1 kg od 16-20 Din.
KAROL KIRBISCH, usnjarna
Sv. Trojica v Slovenskih goricah

Kupim

staro zlato, srebro, srebrne krone in goldinarje po najviših cenah
C. ACKERMANN urar, Ptuj. Glavni tr

Nobene nevarnosti metiljavosti ni več ker

„Distol“

povsem zanesljivo uničuje vse metilje brez vsakršnih posledic

Male kapsline za ovce z napisom v cirilici

„ДИСТОЛ“

Velike kapsline za govedo z napisom v latinici

„DISTOL“

Izdelovanje „DISTOLA“ se vrši pod trajnim nadzorstvom klinike za govedo na veterinarski fakulteti vseučilišča v Zagrebu (Prof. Rajcevič). Varujte se pred ponarejenimi in nadomestnimi preparati! — Navodila daje in brezplačno pregledovanje govejega blata oskrbuje

KASTEL, tvornica kemičnih izdelkov, Karlovac. 1477

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujem tem potom najiskrene „Ljudski samopomoci“ v Mariboru za mu takoj izplačano podporo po smrti svoje žene, ki je bila komaj še le 3 mesece članica imenovanega društva. Priporočam to prepotrebno društvo vsakomur najbolje v takojšnji pristop.

Maribor, dne 6. januarja 1928.

Nikolaj Vezjak
sluga grajskega kino.

Svinjske kože

kupi po najviši
dnevni ceni Hugo
Sark. Maribor
Koroška cesta 6

1648

MALA OZNANILA

Neveste in ženini

Najcenejše in najboljše volneno blago za obleke dobite v veliki izbiri v trgovini Franc Starčič, Maribor, Vetrinjska 15. 59

Zgotovljene moške in fantovske obleke

srajce, hlače in ženske predpanske ter drugo blago po najnižjih cenah. Se priporoča! F. Starčič v Mariboru, Vetrinjska ulica 15. 60

Nogavice in druge pletenine izdeluje po najnižjih cenah ter daje pouk o pletenju: Strojno pletarstvo N. Groeger, Ormož ob Dravi. 801

Kolje kostanjeve za vinograd proda Valher Frid., Sv. Križ, Zgornja Sv. Kungota. 55

S 1. februarjem sprejem razumnega, pridnega ter poštenega viničarja brez malih otrok. Vladimir Vošnjak, Slovenska Bistrica. 52

Vsakovrstno kuhinjsko posodo, okove za pohištvo in stavbe, razno orodje za mizarsko obrt po najnižjih cenah priporoča Josip Jagodič, Celje, Glavni trg št. 15. 50

Franja Kurinčič, delikatesna trgovina z bufetom, Maribor, Aleksandrova c. Častiti duhovščini kot tudi slavnemu občinstvu pri posetu Maribora priporoča svojo veliko in bogato delikatesno trgovino z dobro urejenem bufetom po zelo nizkih cenah. 63

Izgubil se je na Sv. noč eden mož z imenom Alojz Žugman, je v 47. letu, ima črno obleko in črni klobuk, je srednje velikosti, brez mustač. Kdo kaj ve o njem, naj naznani Žugmani v Zamarkovi št. 13, p. Sv. Lenart Sl. g. 64

Priporočam bogato zalogo vsakovrstnih ur ter srebrnih in zlatih predmetov po zelo znižanih cenah: Ivrdka A. Stojec, Maribor Jurčičeva ulica 8. — Popravila ur, zlatnine in grafonov se izvršijo dobro in poceni. 1625

Razglas.

Veliki župan mariborske oblasti je dovolil trški občini Gornja Radgona ob državati poleg dosedanjih 4 letnih živinskih in kramarskih sejmov (ki se vršijo dne 3. II., 25. V., 10. VIII. in 15. XI. letno) še 4 nadaljnje živinske sejme, ki se bodo vršili kakor sledi:

17. januarja (Antonovo)
23. aprila (Jurjevo)
30. junija (po Petrovem)
21. septembra (na Matevževu),

ter kramarskega sejma, ki se vrši hkrati z živinskimi sejmi na dan 30. junija vsakega leta. Živinski sejni so za govejo živilino, drobnico in konje, na kramarski sejem pa se lahko pripelje na prodajo blago vsake vrste, nadalje različni poljski pridelki, perutnina itd. Ker so sejmi v Gornji Radgoni zelo dobro obiskani, opozarja podpisano županstvo na nove sejme vse intereseante, prodajalce ter kupce, da se te prilike poslužijo. — Županstvo trga Gornja Radgona, dne 29. decembra 1927. — Župan: dr. Boezio s. r. 47

Stanovanje, eno uro od Maribora, dve sobi in kuhinja, vrt in drugi različni prostori, se odda takoj. Naslov v upravi lista. 48

Deček 16 let si želi učiti čevljarske obrti, kjer bi dobil v hiši hrano in stanovanje. Ponudbe Karbos v Krčevini pri Mariboru, Praprotnikova 134. 50

Močen fant, priden in pošten, od 15 do 16 let, se sprejme za vajenca v pekarno Pisanec, Maribor, Koroška cesta 11. 62

Hlapca h konjem, pridnega, poštenega, z letnimi spričevali, se sprejme takoj proti dobremu plačilu in celi oskrbi. Naslov v upravi ista. 58

Artur Sills:

Smrtna past.

Ameriški roman.

Priredil Fr. Kolenc.

(Dalje.)

To je vse! — Govers je pogledal kvišku. — Kaj da ima z malimi ribami, tega ne morem razumeti. Toda Zlata mačka! Dosedaj niti mislil nisem na to, da bi to zlato žival spravil s tem v zvezo. A je skoraj gotovo, da misli s tem Gato Oro.

Brezdromno! — Dübelle je še enkrat pogledal medaljon. — Vaš oče pa je to gotovo vedel.

Skoraj bi rekel, da ne. Ti spomini v stekleni kaneti so prišli očetu do rok šele potem, ko se je iz notranjosti države vrnil v Buenos Aires; ne verjamem, da bi Gato Oro kedaj spravljal v zvezo z zakladno štiplo. Ako pa bi bilo tudi tako, bi mu ne pomagalo mnogo.

Mislite, da se je brez vsakega kažipota podal na izsledilno pot?

Tega baš ne. Informacije je imel, kakor ste jih vi videli. Razen tega je imel en zemljevid, o katerem je mislil, da je na njem označen kraj, kjer bi se dal zeklad najti. Milje je prepotoval ob neki reki in kar je izsledil, ni bilo drugo, ko neka vrsta nenavadno velikih moskito-muh. Celo pradědovega groba ni mogel najti.

— Hm. — Dübelle je vzel v roko amulet. — Škoda, da ni šel tje še takrat, potem ko je tudi to našel.

— Takrat že ni imel dovolj moči. Potem pa ne verjamem, da bi pripisoval temu predmetu velik pomen.

— Ljubi prijatelj, ali ne razumete, da je to več vredno ko vsak zemljevid?

— Ne razumem.

— V tistih časih je bil zemljevid takorekoč delo domišljije. Saj tudi dandanes ni o polovici Južne Amerike kake zanesljive karte. Med tem pa je ta zlata okrogla plošča s par črkami dober kažipot.

— Vi gorovite čisto zagonetno.

— Sedaj že vemo, kdo je bil tisti možakar, na katerega zemlji se zaklad, ako obstaja, skriva. Tam čez so v izobilju poročila o starih rodovih in gotovo ne bo težko dognati, kje je bil Gato Oro. Z ozirom na to najbrž niso našli ničesar.

— Ne. Oče se je vedno posmehoval temu. Naveličal se je. Nalezel se je hude mrzlice in po povratku ni bil nikdar več prejšnji.

— To je bila gotovo »maleta« — je pripomnil Dübelle. — Notranjost Južne Amerike res ni sanatorij. Tam se raztezajo strupene močvare, v katerih ni drugega, ko mrčes in kače in tudi te so strupene. Celo konj in pes pogineta in vsi domačini so ranjeni po nogah in rokah.

nova knjiga za vas! Brez nene nedelje!
„BESEDE ŽIVLJENJA!“
Naročite ta fantovski molitvenik,
ki stane 22 Din, v usnje z zlato
obvezno pa 30 Din v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Fantje
obvezno pa 30 Din v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

razlogov je direkcija drž. železnic prvo prošlo za polovično vožnjo zavrnila. Poslanci so dosegli, da se je ta sklep ukinil, ko so pojasnili v Beogradu, da se v Ptiju ne gre za malenkostno krajevno prireditve, ampak za veliko tržišče in razstavo, ki dela ne samo čast vinogradnikom v mariborski oblasti — ampak celi Sloveniji in državi. Vsak posetnik si naj kupi pri vstopni postaji vozni listek z mokrim postajnim žigom do Ptuja. Za povrnitev velja ta vozni listek s potrdilom razstavnega odbora, da je razstavo posetil. Želimo, da se naši vinogradniki in vinski trgovci tesno oklenejo oblastne vinske razstave in sejma v Ptiju. Kajti v slogi je moč in zmaga! Prireditvi želimo najboljši uspeh!

Viničarski tečaji. V svrhu temeljite praktične izobrazbe v vinarstvu in sadjarstvu se bodeta priredila od 15. februarja do 15. novembra 1928 dva devetmesečna viničarska tečaja in sicer pri drž. trtnih nasadih in drevesnicah v: Pekrah, pošta Limbuš, in Kapeli, pošta Slatina-Radenci. V vsak tečaj se sprejme po 10 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, sadovnjaku, trsnici, drevesnici, vinski kleti neobhodno potrebno. Gojenci dobijo prostoto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100 Din na roko, da si oskrbijo pranje perila ter razne majhne potrebsčine za telesno nego in za snaženje oblike in obuvala. V tečaj se sprejmejo viničarsi in kmečki mladeniči iz mariborske obasti, ki so stari najmanj 16 in ne več nego 24 let ter so fizično dovolj močni za lastnoročno opravljanje vseh opravil v vinogradniškem obratu. Primerno kolekovanim prošnjam za sprejem je priložiti: 1. krstni list, 2. zdravniško spričevalo, 3. nrvastveno spričevalo, 4. obvezo staršev, da pustijo prosilca devet mescev nepretrgoma v tečaju, in 5. odpustnico ljudske šole. Tako opremljene prošnje naj prosilci najkasneje do 1. februaria 1928 osebno izročijo upravniku drž. trtnega nasada v Pekrah ali Kapeli, kjer pač želijo tečaj obiskovati. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj po 1. februarju 1928 obveščeni. Tečajniki dobijo ob zaključku tečaja spričevalo o doseženi sposobnosti za opravila v vinogradništvu in sadjarstvu.

V dvoletno vinarsko in sadarsko šolo v Mariboru se sprejmejo dne 25. februarja t. l. praktikanti (vajenci). Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj osnovna šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmečki sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti posečajo jezikovni in račun-

ski pouk, drugače delajo z drugimi učenci zavoda praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Zato dobivajo stanovanje in hrano brezplačno in imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1928-29 kot redni učenci; v slučaju ubožnosti imajo potem tudi prednost pri podelitev brezplačnih mest v zavodu. To je najboljša pripravljalnica za resne kmečke mladeniče s pomanjkljivo predizobrazbo za vstop v prvi razred prihodnjega šolskega leta. Lastnoročno, na celo polo pisane in kakovane prošnje 20 in 5 Din, za sprejem praktikantov je poslati direkciji dvoletne vinarske in sadarske šole v Mariboru takoj ali najkasneje do 25. januarja 1928 s sledečimi prilogami: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. zadnje šolsko spričevalo in 4. spričevalo o nrvnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pisno. Drugi listi se naprošajo za ponatis tega razpisa. — Direktor: Andrej Žmavc.

»Naše gorice«. Prva številka II. letnika tečaja prvočasnega ilustriranega mesečnika za pospeševanje kmetijstva se te dni razšilja. »Naše gorice« so glasilo Vinarskega društva v Mariboru in obravnavajo vse panoge kmetijskega gospodarstva prav izčrpno in temeljito. Ta strokovni list bi moral imeti vsak kmetovalec, vsak viničar, pa tudi vsak polslanec in inteligent sploh, ki se kot prijatelj dobre kmetijske stvari za taka gospodarska vprašanja mora zanimati. Vsa pojasnila daje Vinarsko društvo v Mariboru, na ogled pa se, »Naše gorice« ne pošiljajo, ker mora vsakdo neznatno članarino, odnosno naročnino (letoš 30 Din, lanski kompletni letnik stane le samo 20 Din, elegantne platnice zanj pa 19 Din) plačati vnaprej. Kdor hoče dobro naložiti to skromno svotico, naj stopi v krog čitateljev »Naših goric«, kar mu bo neslo tisočere obresti!

Poprava lesene mostu čez Dravo pri Dravogradu. Razglas o ofertni licitaciji za dobavo gradbenega lesa za popravo lesenega mostu čez Dravo pri Dravogradu. Oblastni odbor mariborske oblasti razpisuje na podstavi členov 86 do 98 zakona o drž. računovodstvu iz leta 1921 ter vseh njegovih poznejših dopolnitiv in sprememb s skrajšanim rokom od 14 dni javno pismeno licitacijo za dobavo od 172.489 m³ dobro obležanega mesecnovega gradbenega lesa. Licitacija se bo vršila v soboto, dne 21. januarja 1928, ob 10. uri dopoldne v sobi štev. 22 oblastnega dvorca v Mariboru, Vrazova ulica 5. Gradbeni pogoji za dobavo lesa in detailni izkazi komadov so med uradnimi urami na vpogled v zgoraj navedeni sobi oblastnega dvorca ter

▼ pisarnah sledenih občin: Slovenjgradič, Otiški vrh, Dravograd, Guštanj, Prevalje, Mežica, Crna, Kotle, Libelice in Černeče. Dobava lesa je s postavitvijo na lice mesta vred uradno proračunjena na 120.742 Din. Vsak ponudnik mora najkasneje do pol 10. ure dne 21. januarja t. l. predložiti s 100 Din kolektivno ponudbo v započatenem ovitku in z zunanjim oznako: »Ponudba za dobavo lesa za most pri Dravogradu ter položiti kavcijo v iznosu 10% ponujene svote. Ločeno od tega je predložiti potrdilo davčnega urada, da je ponudnik plačal vse zapadle davke in izjave, da pristaja na splošne in specijalne dobavne pogoje. Oblastni odbor si pa pridružuje pravico, oddati delo ne glede na višino ponujene svote. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po dražbi.

ZA NEDELJO

Nekaj predpustnih misli za mladi svet.

Predpust, veselje gostije povsod naokrog — Sredi petja in godbe med veselimi svati sedita ženin in nevesta. Vrstijo se napitnice in zdravice, ki želijo samo srečo in veselje, ne vem kolikorkrat se oglaši tista znana: Kolkor kapljic, tolko let . . .

Resnica po tem je pa včasih čisto drugačna. Ženin in nevesta v Kani sta moralā že kar prvi dan skusiti, da je življene velikokrat drugačno, kakor napitnice in zdravice, že prvi dan so prišle sitnosti in skrbi. Take ure, taki dnevi pridejo gočovo nad vsako družino. Na to mora biti pripravljen vsak. Veliko bolj žalostno pa je, če za kratkim dnevom veselje gostije pride dolg, dolg dan nesrečnega zakonskega življenja. Velja sicer: Kolikor kapljic, tolko let, a kakih! Žalibog, tako mnogo gokrat velja danes ta žalostinka. Kaj misliš, zakaj? Včasih, ker človek ni neomejen gospodar nad svojo usodo, še večkrat radi tega, ker mlad človek pozabi, da je vsak svoje sreče kovač. Par vprašanj, pa mi pritrdiš.

Kako je s tvojim zdravjem?

Jevšnikova Francka je bila vedno boljno dekle. Naenkrat pa se raznese glas: Jevšnikova se moži! Sreča jo slučajno

— Za potovanje nikdar nisem imel velikega veselja. Seveda mora biti taka ekspedicija zelo zanimiva, a mene niti misel na njo ne privlači. Kaj je ime onemu ljudstvu, ki je imelo veliko zlata, pa ni vedelo, kaj je to?

— To so bili Inki — je odgovoril Dübrell.

Precej dolgo sta še govorila o teh stvareh in ko sta se naposled vrnila v salon, je Betty že odšla spati. Simpatija nasproti bratovemu prijatelju se ji je temeljito zmanjšala. Ni videla v njem več drugega ko dolgočasnega, prigodnega gosta.

Dan po Dübellovem prihodu so Govers, Betty ter Dübrell zasedli konje in šli na lov. Sreča ni bila. Govers si je pretegnil živce, Dübrell in Betty pa sta padla v jarek in sta vsa premočena izlezla iz njega.

Goversova nezgoda je imela za posledico, da se je moral odreči lovju in doma počivati, dasi je bil straten lovec. Da bi mu ne bilo dolgočasno, Dübrella ni pustil od sebe, dasi je ta nameraval odpotovati. Na razpolago mu je dal konje, lovske puške in sploh vse, kar ga je zanimalo.

Po onem nesrečnem padcu je Betty o Dübrellu izpremenila svoje mnenje. Ni se več hudovala nad njim,

marveč ga je začela občudovati. Bil je izvrsten jezdec in to ga je dvignilo v njenih očeh. V razgovorih je bila vedno bolj prijazna in si je na vso moč prizadevala, da bi ga očarala. Morda je imela uspeh, a Dübrell tega ni pokazal. Tikala sta se, po imenu se klicala, toda preprosto in nedolžno ko brat in sestra.

Govers se je polagoma naveličal brezdelnega čepenja. Na lov ni smel, jahati tudi ni mogel, zato je prišel na drugo idejo. Konje je prodal in se namenil, da nastopi daljše potovanje.

— Zakaj bi me ne spremili v Južno Ameriko? — je predlagal Dübrell. — Prav izvrsten izlet: sedem tednov potujete tje in nazaj, pet dni pa lahko prebijete v Buenos Airesu, da poiščete zlato — je dodal s smešom.

Pravljični zaklad jih je že zabaval.

Gregor pa je vzel ponudbo resno. Pettedensko potovanje bo ravno dobro za njega. Kar navdušen je bil.

Priprave za dolgo pot so se začele. V nekaj dneh je bilo pripravljeno vse in čez tri tedne po Dübellovem prihodu vidimo Gregorja Goversa, njegovo sestro Betty in Henrika Dübrell na ladji »Gebria«, ki je namenjena v Južno Ameriko. Cilj njihovega potovanja je Rio de la Plata.

njen priateljica in jo vpraša: »Francska, je res, da se možiš? Pa si dovolj zdrava?« — Francska v jok: »Seveda, ker mi ne privoščite, ker ste mi nevoščljivi.« — Kmalu je bila gostija. Minilo je samo nekaj let, pa je prišlo dolgo hiranje, dokler mi izhirala. Ostalo je veliko gospodarstvo brez gospodinje, otroci že od rojstva slablji inbolejni, brez matere. Resnična zgodba, ki se ponavlja tolkokrat, včasih tako zelo pretresljivo. Ko sv. Pavel govoriti o zakonu, pravi: »Vsak je prejel svoj dar od Boga. Eden tako, drugi pa tako.« Kdor ni prejel daru trdnega zdravja, pač ni poklican v ta težavni poklic.

Koliko znaš za življenje?

Koliko razumeš gospodarstva, gospodinjstva? »Nerednost je draga,« pravi govor. Navadno pa je silno draga v družinskom življenju, zlasti v današnjih tako težkih življenjskih razmerah. Stopiti danes brez vestne priprave, brez delavnosti in pridnosti v zakon, se velikokrat pravi, sebe in druge napraviti za kandidate za beraško palico.

Koliko znaš prenesti življenja?

Si sršenast, razburljiv, nagle jeze? Si občutljiva, zamerljiva? Potem si za puščavo, kjer daleč naokrog ni nobenega človeka, ne pa noter v družino, kjer velja: »Prenašajte drug drugega in si odpuščajte med seboj!« Vsak dan možemo rohnenje in kletve, vsak dan ženine solze, kuhanje in za pustiv povezana culica — si menda že slišal o živem zakonskem peku ...

Ali imaš odprte oči?

Ali gledaš z bistrom očesom, na koga misliš navezati svoje življenje, s kom hočeš postati za celo življenje takorekoč — eden? Marsikateri mlad človek je pri tem za celo življenje in za večnost usodnem koraku kakor slep. Ko spregleda, je prepozno, vidi pred seboj samo še svojo uniceno življensko srečo. Tako slepi so navadno mladi ljudje, ki misljijo, da morajo za vsako ceno v »sladki« zakonski jarem. Potem pa je zakon res pravi jarem, v katerem krvavi če ne vrat, čisto gotovo pa srce.

Še eno vprašanje:

II.

Točno ob dvanajstih je debeli in dobrodusni kapetan ognjenorudečega obraza stopil na poveljniški oder in »Gebria« je dvignila sidro. V salonu je odmevala godba. Gregor, Betty in Dübelle so se na gornjem krovu naslanjali na ograjo.

— Sedaj nastopamo eno najlepših poti na svetu — je pripomnil Dübelle.

— Pri besedi te ujamem! — Betty se je bolj ovila v kožuh, ko je pridrvel od amsterdamskih skladišč lednomerzel veter.

Ob francoskem obrežju se je zakadila meglja, ki je postajala vedno bolj gosta, ko so pluli mimo baskayanke luke. Užitek, ki ga je napovedal Dübelle, se je začel šele v Lizboni, ko je »Gebria« nekega jutra pod bleščečim nebom plula po reki Tej.

— Zimo smo zapustili — je dejal Dübelle Betty. — Sedaj polagoma prehajamo v južno podnebje in mislim, da ti bo to potovanje nepozaben dogodek.

V Lizboni je potniški zapisnik dobil mednaroden značaj. Na ladjo so vstopili Brazilijanci, kakor navadno po narodnostih. Potem so bili tam Estanzirji, chilski trgovci iz Valparaiza, trgovski popotniki iz Nem-

čije, Italije in Francije. Mnogo pozornosti so vzbujale zlasti žene z dragocenimi nakili.

Ali bi hotel priti Kristus tudi na tvojo goštijo in blagosloviti tvojo nadaljnjo življensko pot, kakor je prišel na ženitino v Kani?

Žalostno je, če mlad človek to, kar naj bi imel iz svoje mladosti najsvetlejšega, kar naj bi mu tudi zanaprej bil studenec tih sreč, če mlad človek to lahkomisljeno ali celo brezvestno oskruni s strastjo, če mora na to, kar naj bi bilo v njegovem življenju najlepše, misliti z žalostjo in s sramoto. Življenje le tolkokrat kaže, da taka oskrunjena ljubezen ne more sprejeti Kristusovega blagoslova, da je največji sovražnik čiste družinske sreče strast. Slišiš danes lahko večkrat: »Kdo se pa še zmeni za to, kar se v cerkvi govoriti o resnem, predzakonskem življenju!« Res, veliko se jih zato ne zmeni, a ravno zato je danes toliko nemirnih, nesrečnih, razigranih družin. V čemur kdor greši, v tem bo tudi kaznovan. Kdor seje v mesu, bo od mesa tudi žel.

Tu imaš nekaj misli za predpust. Morebiti so kakor grenki pelin za predpustno veselje. A včasih malo pelina za pokvarjen želodec in malo resnih misli za lahko mišljeno dušo — je zdravo oboje!

Velika zadeva.

Ze nekaj let sem se obhaja po želji paževi od 18. do 25. januarja molitvena osmina med katero naj bi prosili Boga, da bi se izpolnile Kristusove besede o enem hlevu in pastirju, da bi se vsi ljudje na zemlji združili v pravi Kristusovi Cerkvi. Misel za združitev živi danes tudi pri zastopnikih drugih ver. Ko so resni in plemeniti možje pri njih spoznali, kam vodi današnje propadanje vsake vere, so prišli do spoznanja, da bi bilo potrebno, da se vsi, ki še verujejo, združijo in skrbijo za versko življenje. Zato so se zastopniki pravoslavne Cerkve in pa raznih protestantskih verskih družb zbrali predlanskim ter lani in so se posvetovali, kako bi se združili in skupno delali za versko življenje. Pa niso dosegli skoro nič. Niso se mogli zediniti ne v tem, kar naj bi verovali, ne v tem, koliko zakramentov bi imeli, ne, koga bi imeli za skupnega poglavarja. Če človek tudi v veri hoče biti ne-

odvisen od Boga, če hoče sam določevati, kaj naj veruje, potem se pač godi, kakor pri babilonskem stolpu, ko so ljudje morali iti narazen. A česar ne more doseči človeško prizadevanje, za to hočemo mi te dni moliti, da bi se vsi ljudje oklenili Kristusove resnice, ki je v katoliški Cerkvi, da bi po tej resnici živel, da bi tako rastlo po vsej zemlji kraljestvo božje.

Verske razmmere na Angleškem.

V obeh angleških zbornicah so imeli v mesecu decembru viharne debate, kakor že skoro 300 let ne. Zanimivo je, da so te debate bile izvzvane po verskih zadevah. Skofje anglikanske cerkve, katero je kralj Henrik VIII. pred 400 leti odtrgal od Rima, so predložili angleškemu parlamentu, ki ima odločevati tudi o verskih zadevah anglikanske cerkve, nov obrednik za anglikansko bogoslužje. Ta obrednik je izval te burne debate. To je znamenje, kako na Angleškem vera še globoko posega v srce in življenje.

Zato se tudi ni čuditi, da je tam veliko zanimanje za katoliško Cerkev in da prisoti na Angleškem v katoliško Cerkev vsako leto na novo 12.000 duš. O teh angleških katoličanh se mora reči, da so globoko prešinjeni od svoje vere. To se kaže v iskreni pobožnosti, s katero se udeležujejo službe božje, v požrtvovalnosti, s katero čisto sami vzdržujejo svoje cerkve, duhovnike, šole, razne dobrodelne pravne. To se kaže v njihovih krščanskih organizacijah. Skoro pri vsaki cerkvi že stoji društvena dvorana, v kateri se shajajo k poštenemu razvedrilu in krščanski izobrazbi. Gotovo bi lahko v marsikatem oziru bili nam za vzgled.

Zahteva, ki veliko pove.

Na Nemškem je izročilo 83 psihiatrov, to je zdravnikov, ki se pečajo z duševnimi boleznicimi, državnemu zboru zahtevo, da se v šolah pusti, oziroma se vanje uvede krščanski nauk. Svojo zahtevo utemeljujejo z dejstvom, da brez krščanskega nauka postane življenje mladega človeka tako zbegano in razorano, da veliko mladih ljudi vsled tega duševno oboli. — Ta izjava pač zelo mnogo pove tudi za nas ...

Nekoliko potr in zlovoljen je sedel Gregor Govers v kadilnici. Po njegovem mnenju so bili med došlimi večinoma »niggerji« in vedeti je hotel, ali jih pustijo v obednico.

— Takim predsdokom se odreči — ga je opozoril Dübelle. — Ti ljudje so državljanji onih držav, ki jih hočeš obiskati. V Južni Ameriki ni na mestu soditi po barvi polti. Vsak Brazilijanec, Chiliec, Argentinec se ima za ravnotakega človeka, kakor ti sebe in ne bo ti v korist, ako boš dal ljudem čutiti, da si drugačnega mnenja. Ako ne boš uslužen, ničesar ne storijo za tebe. Pa sploh te tudi opozarjam na to, ker se lahko zgodi, da se v Argentiniji v tebe zapletejo. Mnogi med njimi so potomci ravnotako starih rodov, kakor so pri nas v Evropi.

Tako in podobno sta govorila ter opazovala mešanico ljudi. Ko je Govers tako blobil z očmi po tujcih, se je prikazal med vrati neki gospod in on je naenkrat zaklical:

— Glej, onega poznam!

Skočil je pokoncu, da bi pozdravil gospoda, ki je ravnokar vstopil. Bil je morda enakih let z Goversem in dasi ga je temna polt izdala, da je iz druge zemlje, je bilo po obleki in vedenju tak ko tipičen Evropejec.

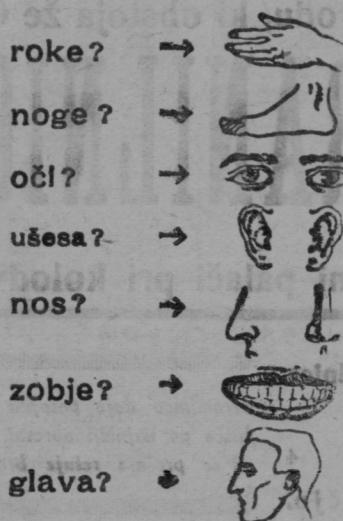
(Dalje prih.)

CIRILOVA KNJIŽNICA:

21. Gabriel Majcen: *Kratka zgodovina Maribora*, Din 20.—
22. Snubitev kneza Šamila (v tisku).

23. Kazimir Prerwa-Tetmajer: *Rokovnici izpod Tatru*.
24. Arthur Sills: *Smrtna past* (v tisku).

Ali so to členki? ..

all je to celo telo, katero Vas muči in povzročuje боли? Ako Vas draži v grlu, ako čutite mrzlot v nogah, tedaj je dana tudi Vam prilika, da se osvedocite, v kako kratkem času lahko odstranite te Vaše muke s starim, obljudljenim, narodnim sredstvom in kozmetikom, že od naših dedov rabljenim le podišecim, Fellerjevim

se li češče duševno in telesno trudni, prehlajeni, hripavi, nahodni, pojavljajo se Vam li češče revmatične bolezni in se čutite slabí, tedaj boste tudi Vi potom drgnenja, mazanja in pranja z Elsaflurom odpravili to zlo. Nekoliko kapljic tudi za notranjo uporabo? To preprečuje želodčna nerazpoloženja in prijava izvanredno.

zkušnih stekleniči ali 6 dvojnih ali 3 špecijalnih 62 Din z omotom in poštino vred. Nasprotno pa 2 poizkusnih ali 18 dvojnih ali 6 špecijalnih samo 189 Din. Naslov označiti jasno lekarju.

EUGEN V. FELLER

Stubica Donja, Elsatrg 341 Hrvatska.

KLOBUKE, ZIMSKO PERO, ČEVLJI, OBLEKE (moške in otroške) gamaše, plašče, kravate i. t. d. kupite najceneje pri 1637

Jakob Lah - Maribor samo Glavni trg 2

Velika izbira, najnižje cene!

K O Ž E

OD DIVJACINE

zajče, lisice, kunine, dihurjeve itd. kakor tudi vse vrste surovih kož kupuje po najvišjih dnevnih cenah 1653

MAKSO TANDLER

Zagreb, Boškovičeva ul. 40

Brz.: Taurija Zagreb Telef. 13-89

1553

KMETOVALCI, POZORI

Kar je bilo nekdaj, to velja tudi danes. Uporabljajte staro, vsestransko preizkušeno sredstvo redilni prašek za živo, posebno za prašice:

Zakonito zavarovana znamka „MASTELIN“

Samo poskusite in prepričali se boste! Dobi se v vseh trgovinah na deželi in v glavnih zalogah

A. KOSEC, MARIBOR.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Stolna ulica 6 r. z. z. o. z. Stolna ulica 6

Obrestuje hranične vloge
brez odpovedi po 6%

na trimesečno odpoved po
8%

Poročne prstane

vsake vrste kupujete najbolje in najceneje pri urarju in zlataru:

F. Kneser
prej A. Kiffmann

Maribor
Aleksandrova cesta 27
(pri glav. kolodvoru).
Istotam največja zaloga vsakovrstnih ur po brezkonkurenčnih cenah. 15

Prepričajte se sami!

Kože divjačine

zimske (decembra do marca), veverice, bele podlasicce in druge, kupuje po najvišjih cenah: J. Ratej, Slov. Bistrica. 1542

Bučno olje

dobi se v zamenjavo v tovarni bučnega olja Hochmüller v Mariboru, Pod mostom 7, desni breg Dra ve. Kupujem in zamenjam tudi orehe. 1352

Čevlajrskega vajanca takoj sprejemem na tri leta. J. Zorman, Ruše. 23

Kupim manjše posestvo z lepo stanovanjsko hišo v bližini železnice, najrajši v Prlekiji. Cenjene ponudbe pod: Pačam takoj v gotovini pod štev. 17.

Kupim kobilo v ljutomerškem okraju, srednje starosti in velikosti, kostanjeve barve, pridna za vsako vožnjo. Pridem na Zlatoličje št. 58, pošta St. Janž na D. p. 34

Prodaja premoga, drv, koksa in oglja na drobno in na debelo: M. Košak, Židovska 7. 1672

POZOR!

Ženini in neveste

najdejo največjo zalogo vsakovrstne volne, črnega štofa ter raznovrstnega manufakturnega blaga v veletgovini

ANTON MACUN

v Mariboru, Gosposka ulica št. 10

Dr. TONE PERNAT

odvetnik v Mariboru,

naznanja, da je preselil svojo pisarno

na Aleksandrovo c. 14

Najvarnejše in najplodonosnejše naložiš svoj denar pri Kmečki hranični in posojilnici v Konjicah

Obrestuje po šest, vezane vloge v gotovi višini po sedem odstotkov. Jamči z dvema hišama sredi trga, rezervo in z neomejeno zavezo. Daje ugodno posojila. Uraduje vsak pondeljek, četrtek in soboto.

Med. univ. Dr. L. Braune v Apačah
nivo sekundarij na klinikah na Dunaju in Inostrosti

ordinira od 8 do 12^h

ANTON LECNIK URAR - ZLATAR - OPTIK CELJE, GLAVNI TRG 4

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine, očal, poročnih prstanov. — Kupuje srebrne krone po najvišji dnevni ceni. 1501

Zužno-štajerska hraničnica Celje

▼ lastni hiši Cankarjeva ulica št. 11, nasproti pošte. — Ustanovljena leta 1880

sprejema hranične vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po kolikor mogoče najvišji obrestni meri. Rentni davek plačuje hraničnica sama. Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornjigrad, Sevnica, Smarje, Šoštanj, Vransko in rezervni zaklad. Hipotekarna posojila in vsakovrstni drugi krediti pod ugodnimi pogoji. Poštne položnice na razpolago.

Najvarnejše in najugodnejše se nalaga denar pri pupilar. zavodu, ki obstaja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denaru nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča, ter naložbam cerkevnega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

Še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljicu po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno.

Karkoli potrebujete za sebe, za svojo družino, za svoj dom, za drove, boste našli v najbolji kvaliteti in najceneje v velikem krasnem ilustriranem ceniku, kate ega dobite popolnoma brezplačno.

V tem ceniku dobite ure, zlatnino in srebrnino, jedilno orodje, žepne nožice, škarje, raznovrstno drugo orodje, bivske potreboščine, glavnike, krtake, kuhinske pridmete, gladišnike, posodo itd. Posebni oddlek za oblike, perilo, nogavice, rokavice čevlje za moške, ženske in otroke. Nadalje suknje, tkanine in oddlek za toaletne predmete. Posebni oddlek za instrumente. Zahtevajte cenik brezplačno pri:

SVETOVNI ODPOŠILJALNI TVRDKI
H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992.

Vi
iščete
zastonj

trgovino, kjer
bi se boljše in ce-
nejše kupilo kakor pri

1569 Franc Kolerič v Apačah

Zimsko blago ki je še v zalogi se bo globoko pod dnevno ceno razprodajalo

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadružni zadrugi z neomejeno zavezo
v lastni hiši, Cankarjeva ulica 4 poleg davkarije.

Pri njej je denar najbolj varno naložen, vsled tega, ker je to soliden kmetski denarni zavod in ker jamčijo poleg hiš in rezerv vsi člani, kajih število znaša nad 3000, za varnost vlog z vsem svojim premoženjem. To jamstvo prekaša daleč stanje vseh hranilnih vlog, ki presegajo vsoto Din 52,000,000.— Posojila na vknjižbo, poroštvo in zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica Maribor

V lastni novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščeni prodajalec srečk drž. razredne loterije.

NA NOVO!

Na novo otvorjena trgovina pletenin

Ženko Hribar
CELJE, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko tovarniško zalogu pletenih izdelkov, kot: nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst itd. po dnevni konkurenčni ceni.

Postrežba prvovrstna!

Postrežba prvovrstna!

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Oglas v „Slovenskem Gospodarju“ ima največji uspeh!